

**Міністерство освіти і науки України
Дніпровський державний аграрно-економічний університет
Факультет обліку і фінансів
Кафедра обліку, оподаткування та управління
фінансово-економічною безпекою**

ДОПУСТИТИ ДО ЗАХИСТУ:

**Завідувач кафедри,
д. держ. упр., професор**

_____ **І. П. Приходько**

« ____ » _____ **2020 р.**

ДИПЛОМНА РОБОТА

**Організаційно-методичні аспекти обліку та контролю єдиного податку
сільськогосподарського підприємства та їх удосконалення**

**Виконала: студентка
освітньо-професійної програми
«Облік і оподаткування»
зі спеціальності
071 «Облік і оподаткування»
Маслюк Д.В.**

Керівник: доц. Якубенко Ю.Л.

Дніпро – 2020

Форма № Н – 9.01
(затверджена наказом
МОНмолодьспорту України
від 29 березня 2012 року № 384)

ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет обліку і фінансів
Кафедра обліку, оподаткування та УФЕБ
Освітній ступінь магістр
Освітньо-професійна програма «Облік і оподаткування»
Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри _____

«_____» _____ 2019 р.

ЗАВДАННЯ

на дипломну роботу магістра

Маслюк Дар'ї Володимирівні

1. Тема дипломної роботи «Організаційно-методичні аспекти обліку та контролю єдиного податку сільськогосподарського підприємства та їх удосконалення»

керівник роботи Якубенко Юлія Леонідівна, доцент

затверджені наказом ДДАЕУ від «13» жовтня 2020 р. № 2594

2. Строк подання студентом роботи – 10 грудня 2020 року.

3. Вихідні дані до роботи Закон України про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні, Положення (стандарти) бухгалтерського обліку, Податковий кодекс, річні звіти підприємства, дані аналітичного та синтетичного обліку, фінансової та статистичної звітності, періодичні видання, інтернет-джерела.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розкрити). 1. Теоретичні основи оподаткування сільськогосподарських підприємств. 2. Стан податкового обліку та перспективи вдосконалення процесу оподаткування сільськогосподарських підприємств. 3. Внутрішній податковий контроль на підприємстві та напрями його покращення. 4. Висновки і пропозиції.

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень).

1. Оцінка майна та капіталу СТОВ «Дніпро-Н». 2. Оцінка руху та функціонального стану основних засобів СТОВ «Дніпро-Н». 3. Фінансові результати діяльності СТОВ «Дніпро-

Н». 4. Оцінка фінансової стійкості СТОВ «Дніпро-Н». 5. Оцінка ліквідності, платоспроможності та оборотності оборотних активів СТОВ «Дніпро-Н». 6. Оцінка ділової активності СТОВ «Дніпро-Н». 7. Комплексна (рейтингова) оцінка фінансового стану СТОВ «Дніпро-Н».

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв

7. Дата видачі завдання _____ 22 жовтня 2019 р. _____

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломної роботи	Термін виконання етапів роботи	Примітка
1.	Теоретичні основи оподаткування сільськогосподарських підприємств	Жовтень - Грудень 2019 р.	
2.	Стан податкового обліку та перспективи вдосконалення процесу оподаткування сільськогосподарських підприємств	Січень – Березень 2020 р.	
3.	Фінансово-економічна характеристика підприємства	Квітень 2020 р.	
4.	Внутрішній податковий контроль на підприємстві та напрями його покращення	Травень – Липень 2020 р.	
5.	Вступ, висновки і пропозиції, список використаних джерел	Вересень – Жовтень 2020 р.	
6.	Оформлення роботи	Листопад 2020 р.	

Студентка _____
(підпис)

Маслюк Д.В.
(прізвище та ініціали)

Керівник роботи _____
(підпис)

Якубенко Ю.Л.
(прізвище та ініціали)

ЗМІСТ

РЕФЕРАТ	4
ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОПОДАТКУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ	10
1.1. Загальна характеристика сільськогосподарської галузі	10
1.2. Режими оподаткування сільськогосподарських виробників	19
1.3. Особливості оподаткування сільськогосподарських товаровиробників	24
Висновки до першого розділу	32
РОЗДІЛ 2. СТАН ПОДАТКОВОГО ОБЛІКУ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСУ ОПОДАТКУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ	34
2.1. Організаційно-економічна характеристика СТОВ «Дніпро - Н»	34
2.2. Характеристика організації роботи бухгалтерської служби та оцінка базових засад облікової політики підприємства	40
2.3. Стан податкового обліку на СТОВ «Дніпро - Н»	46
2.4. Шляхи вдосконалення оподаткування сільськогосподарських товаровиробників	52
Висновки до другого розділу	58
РОЗДІЛ 3. ВНУТРІШНІЙ ПОДАТКОВИЙ КОНТРОЛЬ НА ПІДПРИЄМСТВІ ТА НАПРЯМИ ЙОГО ПОКРАЩЕННЯ	60
3.1. Загальні принципи організації внутрішнього податкового контролю	60
3.2. Внутрішній податковий контроль на СТОВ «Дніпро - Н»	65
3.3. Рекомендації по удосконаленню системи внутрішнього податкового контролю	69
Висновки до третього розділу	75
ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ	77
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	82
ДОДАТКИ	89

РЕФЕРАТ

Тема: «Організаційно-методичні аспекти обліку та контролю єдиного податку сільськогосподарського підприємства та їх удосконалення».

Магістерська робота: 89 с., 16 рис., 5 табл., 6 додатків, 78 літературних джерел.

Об'єктом дослідження процес обліку та контролю єдиного податку сільськогосподарського підприємства.

Мета роботи полягає у дослідженні напрямків вдосконалення обліку та контролю оподаткування підприємств сільського господарства з метою оптимального поєднання інтересів держави і суспільства.

Методи дослідження. У роботі використані методи фінансово-економічного аналізу, статистичні методи аналізу, метод прогнозування, діалектичний метод пізнання та системний підхід для аналізу економічних явищ та процесів, що дозволило провести комплексне дослідження наукової проблеми обліку та контролю єдиного податку сільськогосподарських підприємств.

Вивчено і узагальнено теоретичні та науково-методичні основи щодо обліку і контролю єдиного податку сільськогосподарського підприємства, проаналізовано фінансово-економічний стан підприємства; розроблено пропозицій щодо напрямів і заходів вдосконалення обліку і контролю єдиного податку підприємств аграрного сектору економіки.

Результати впроваджені в діяльності сільськогосподарського товариства з обмеженою відповідальністю «Дніпро - Н» Кам'янського району Дніпропетровської області.

За підсумками проведеного дослідження у наукових виданнях опубліковано три наукові праці: в колективній монографії: «Облікова, фінансова та управлінська діяльність підприємств в умовах нестійкої економіки» та в матеріалах конференції, загальним обсягом 0,21 друкованого аркуша.

АНОТАЦІЯ

ЄДИНИЙ ПОДАТОК, СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ, ОПОДАТКУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ, ПОДАТКОВА ЗВІТНІСТЬ, ВНУТРІШНІЙ ПОДАТКОВИЙ КОНТРОЛЬ.

АННОТАЦИЯ

ЕДИНЫЙ НАЛОГ, СИСТЕМА НАЛОГООБЛОЖЕНИЯ, НАЛОГООБЛОЖЕНИЕ СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ, НАЛОГОВАЯ ОТЧЕТНОСТЬ, ВНУТРЕННИЙ НАЛОГОВЫЙ КОНТРОЛЬ.

SUMMARY

UNIFORM TAX, TAX SYSTEM, TAXATION OF AGRICULTURAL ENTERPRISES, TAX REPORTING, INTERNAL TAX CONTROL.

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Сільське господарство - це галузь, яка схильна до активного державного втручання в умовах ринкових відносин. Все це проявляється в умовах оподаткування, що надають пільги і переваги.

Оподаткування у сільському господарстві, постійно реформується, але це не гарантує його досконалості. Нестабільність і складність податкового регулювання сільського господарства, недостатнє використання податкових механізмів з метою стимулювання суб'єктів і підприємницької активності збільшення виробництва, не дозволяють податковій системі повністю виконувати свої функції в сільському господарстві.

Державне регулювання, в першу чергу впливає на підтримку агропромислових підприємств в цілому.

Дані обставини обумовлюють актуальність розробки заходів по посиленню функцій оподаткування в сільському господарстві, розрахованих на проведення аналізу та впровадження нововведень, враховуючи специфічні особливості сільського господарства.

Істотний внесок у вивчення теми дослідження, внесли праці: В. Андрущенко, О. Василика, Т. Єфименко, Ю. Іванової, О. Кириленко, А. Крисоватого, В. Мельника, П. Мельника, А. Соколовської, В. Суторміної, Л. Тарангул, В. Федосова, С. Юрія. Вагомий внесок у розробку її теоретико - прикладних засад зробили відомі корифеї вітчизняної аграрної науки, особливо такі як В. Борисова, П. Гайдуцький, М. Дем'яненко, Д. Дема, П. Лайко, П. Саблук, Л. Тулуш та ін.

Однак, не зважаючи на вагому кількість напрацьовань питання особливостей оподаткування сільськогосподарських підприємств залишається відкритим. Необхідно враховувати, що оподаткування даної галузі постійно змінюється. Недостатнє використання податкових механізмів

не дозволяє податковій системі повно виконати свої функції в аграрному секторі. Сільське господарство є не тільки галуззю економіки держави, але і забезпечує продовольчу безпеку і незалежність держави, тому ефективне державне регулювання підприємств, зайнятих в цій сфері має величезне значення, як з точки зору подальшого розвитку галузі, так і з позиції забезпечення продовольчої безпеки населення. Тому наукову розробленість цієї проблеми не можна визнати вичерпною, що й зумовило проведене дослідження.

Метою дипломної роботи є розробка напрямків вдосконалення обліку та контролю оподаткування підприємств сільського господарства з метою оптимального поєднання інтересів держави і суспільства.

Для досягнення даної мети були поставлені наступні завдання:

- охарактеризувати сільськогосподарську галузь;
- розглянути теоретичні основи оподаткування в сільському господарстві;
- розкрити особливості оподаткування сільськогосподарських товаровиробників;
- провести аналіз фінансового стану та ефективності функціонування СТОВ «Дніпро - Н»;
- надати характеристику організації роботи бухгалтерської служби та здійснити оцінку базових засад облікової політики підприємства;
- дослідити стан податкового обліку на СТОВ «Дніпро - Н»;
- надати рекомендації щодо вдосконалення механізму оподаткування, з метою його відповідності завданням економічної політики держави в сільському господарстві;
- розглянути загальні принципи організації внутрішнього податкового контролю;
- вивчити систему внутрішнього податкового контролю на СТОВ «Дніпро - Н»;
- навести шляхи удосконалення системи внутрішнього податкового

контролю.

Об'єкт дослідження - процес обліку та контролю єдиного податку сільськогосподарського підприємства.

Предметом дослідження є теоретичні та практичні питання з обліку і контролю єдиного податку у сільськогосподарському товаристві з обмеженою відповідальністю «Дніпро - Н» Верхньодніпровського району Дніпропетровської області.

Методи дослідження. У роботі використані методи фінансово-економічного аналізу, статистичні методи аналізу, метод прогнозування, діалектичний метод пізнання та системний підхід для аналізу економічних явищ та процесів, що дозволило провести комплексне дослідження наукової проблеми обліку та контролю єдиного податку сільськогосподарських підприємств.

Інформаційною основою дослідження послужили навчальна і спеціальна література, нормативно-правові акти, матеріали міністерства фінансів, статистичні дані, звітність СТОВ «Дніпро - Н».

Наукова новизна одержаних результатів полягає в обґрунтуванні теоретичних положень та розробці практичних рекомендацій щодо обліку та контролю єдиного податку сільськогосподарського підприємства, а саме:

удосконалено:

- обмеження переліку платників єдиного податку четвертої групи, за рахунок підприємств, що знаходяться в пільгових умовах за рахунок політичних факторів, що дозволить збільшити надходження до консолідованого бюджету;

- модель єдиного податку четвертої групи з альтернативною базою оподаткування, що дозволить сільськогосподарським підприємствам істотно знизити трудомісткість і витрати на ведення бухгалтерського обліку та формування звітності;

дістало подальшого розвитку:

- застосування в сільськогосподарських підприємствах розробленого

податкового реєстра, що дозволить не тільки знизити трудомісткість визначення податкової бази з єдиного податку четвертої групи, а й забезпечить систематизацію повної і достовірної інформації щодо наявних у розпорядженні підприємства земельних ділянок;

- застосування процедур внутрішнього податкового контролю для заповнення звіту про проведення контролю, що дасть можливість виявити помилку до настання строку сплати авансового платежу;

- послідовність проведення внутрішнього податкового контролю, що враховуватиме особливості оподаткування сільськогосподарських підприємств;

- доповнення наказу про облікову політику розділом про внутрішній податковий контроль, що міститиме основні положення та принципи проведення внутрішнього контролю на підприємстві;

- створення карти податкових ризиків, що включає опис всіх можливих факторів, які сприяють виникненню податкового ризику підприємства та заходи щодо їх попередження;

- застосування податкового планування, що полягає у виявленні можливої податкової економії, залишаючись в рамках діючого законодавства;

- складання бюджету податків, що буде містити інформацію по нарахуванню та сплату податків, згрупованих за видами, із зазначенням бази оподаткування та передбачуваної заборгованості перед бюджетом.

Апробація результатів роботи. Основні положення дипломного дослідження обговорювались на Всеукраїнській науково-практичній конференції молодих вчених і студентів: «Молоді науковці аграрники: традиційні й нові аспекти досліджень» (м. Дніпро, 25-28 лютого 2020 року) та на IV Всеукраїнській науково-практичній Інтернет - конференції «Облік, аудит, оподаткування та звітність у системі забезпечення економічної стійкості підприємств» (м. Дніпро, 14-15 травня 2020 року).

Публікації. За підсумками проведеного дослідження було

опубліковано 1 наукову працю в колективній монографії: «Облікова, фінансова та управлінська діяльність підприємств в умовах нестійкої економіки», загальним обсягом 10 сторінок.

Структура та обсяг роботи Дипломна робота складається з вступу, трьох розділів, висновків, додатків, списку використаних джерел, що нараховує 78 найменувань, містить 5 таблиць, 16 рисунків, 7 додатків. Основний зміст дипломної роботи викладено на 89 сторінках друкованого тексту.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОПОДАТКУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

1.1. Загальна характеристика сільськогосподарської галузі

Особливості сільськогосподарського виробництва визначаються рядом об'єктивних умов, які є абсолютно незначними для більшості інших галузей. Серед таких об'єктивних факторів, що впливають на організацію і ефективність сільського господарства, можна позначити: природні умови, сезонність, низький рівень прибутковості все це обумовлює порядок оподаткування сільськогосподарських виробників.

Сільське господарство почало формуватися в доісторичні часи, що нині є самостійною галуззю і відіграє значну роль народного господарства. Особливості сільськогосподарської галузі досліджені в численних роботах вчених, як минулих періодів, так і сучасного періоду історії, в тому числі Буряковського В. В., Кармазіна В. Я., Каламбета С. В., Водолазської О. А. [4] та ін.

В даний час сільське господарство - це велика сфера виробництва, яка входить до складу національного господарства.

Сільське господарство - частина економіки країни, яка відрізняється від інших за цілями, завданнями, місцем і значенням, своєрідності вироблених продуктів і потрібних для цього коштів виробництва і предметів праці. Незаперечно твердження, що в даний час сільське господарство є великий галуззю економіки, що входить в національне господарство. Агропромисловий комплекс передбачає під собою групу господарських галузей, які в сукупності служать для створення і реалізації сільськогосподарської продукції (виробництво, переробка, реалізація). Так як на частку агропромислового комплексу припадає більшість товарів торгівлі, отже, ступінь його розвитку істотно впливає на рівень добробуту держави в

цілому.

Всі галузі, що входять в агропромисловий комплекс можна поділити на наступні підрозділи:

- галузі, що виробляють товари, які служать засобами виробництва для сільського господарства (наприклад, будівництво сільськогосподарського обладнання, виробництво добрив, виробництво кормів);
- галузь виробництва в цілому;
- галузі пов'язані зі зберіганням, транспортуванням, реалізацією сільськогосподарської продукції [11].

Для кожного окремого підрозділу визначено свій перелік підприємств, які вважаються учасниками агропромислового комплексу.

Всі перераховані галузі в цілому спрямовані на створення сільськогосподарської продукції та задоволення споживчої потреби в ній, проте саме друга сфера агропромислового комплексу спрямована безпосередньо на виробництво кінцевого продукту.

На сьогоднішній день сільське господарство не досягає рівня самозабезпечення сільськогосподарської продукції, необхідної для того, щоб вважати, що країна знаходиться в продовольчій безпеці.

Оскільки, специфікою сільського господарства є отримання результатів виробництва, котрі залежать від різних непередбачених умов, що призводить до створення резервних фондів, що обов'язково враховується при підтримці галузі та її державному регулюванні, формуванні особливої страхової політики і державної допомоги.

Сільське господарство має отримувати допомогу від держави не тільки в екстремальних умовах. Причинами, що зумовлюють державну підтримку сільського господарства в усіх країнах світу, є нездатність підприємств галузі самостійно, без істотної економічної підтримки держави, забезпечувати зростаючий попит на продукти харчування, обумовлений зростанням населення і підвищення потреб народу в якісних продуктах харчування. Крім того, продукція галузі і здатність підприємств галузі самостійно

задовольнити попит на вироблену продукцію в великій мірі визначає питання продовольчої безпеки держави.

Могильний О. М. розкриває поняття продовольчої безпеки як «...забезпечення країни відповідними ресурсами, потенціалом і гарантіями задовольняти потреби населення в продуктах харчування не нижче обґрунтованих медициною норм незалежно від внутрішніх і зовнішніх умов» [49].

Держава зацікавлена в тому, щоб усіма можливими способами сприяти розвитку аграрної галузі і тим самим забезпечити продовольчу, а отже, і національну безпеку країни.

Сільське господарство підрозділяється на рослинництво і тваринництво, які в свою чергу представлені наступними напрямками (рис. 1.1 та 1.2).

Рис. 1.1. Підгалузі рослинництва

Служба державної статистики підрозділяє сільськогосподарських товаровиробників на такі категорії: сільськогосподарські підприємства, селянські та фермерські господарства (ця категорія включає індивідуальних підприємців) і господарства населення.

За категорією «сільськогосподарські підприємства» показані дані по господарських товариствах, товариствам і партнерствам, товариствам з обмеженою відповідальністю, публічним та непублічним акціонерним товариствам, виробничим кооперативам, унітарним підприємствам, підсобним господарствам несільськогосподарських підприємств та установ.

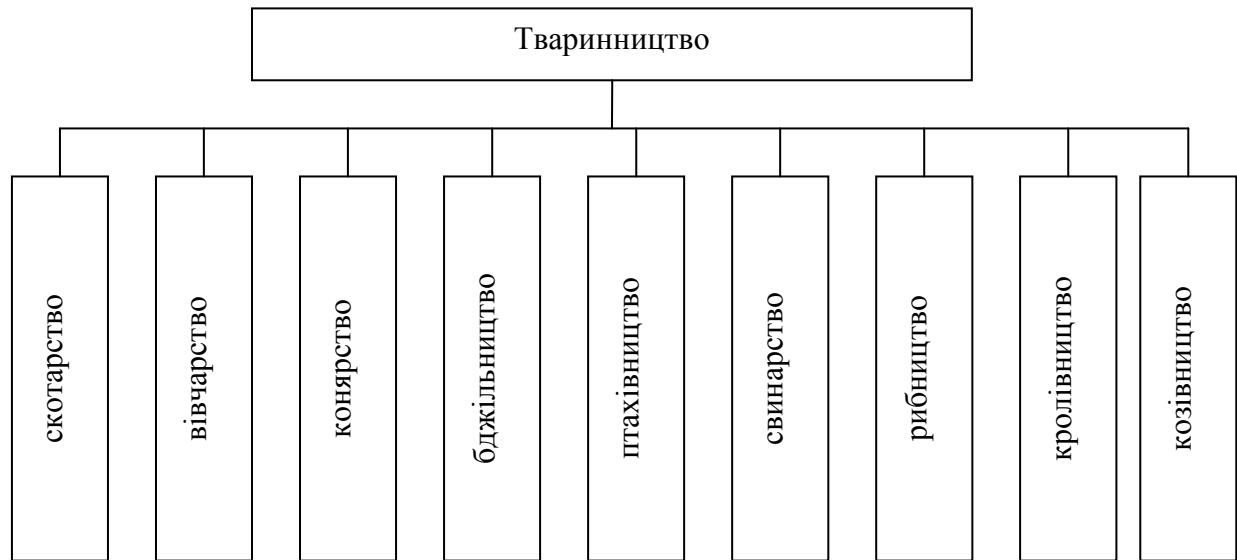

Рис. 1.2. Підгалузі тваринництва

До господарств населення належать особисті підсобні та інші індивідуальні господарства громадян у сільських і міських місцевостях, а також господарства громадян, які мають земельні ділянки в садівничих, городницьких і дачних некомерційних об'єднаннях. Селянське (фермерське) господарство - об'єднання громадян, пов'язаних спорідненістю та (або) власністю, тобто мають у спільній власності майно та спільно володіють ним, вони здійснюють виробничу та іншу господарську діяльність (виробництво, переробку, зберігання, транспортування та реалізацію сільськогосподарської продукції), засновану на їхній особистій участі.

У 2019 році в Україні було вироблено сільськогосподарської продукції на 680982,4 млн. грн. З них сільськогосподарськими підприємствами на 449806,3 млн. грн., господарствами населення і селянськими господарствами на 231176,1 млн. грн. [53].

Отже, можна зробити висновок про те, що більша частина ринку припадає на сільськогосподарські підприємства, яких у свою чергу налічується близько 6,9 тис. (рис. 1.3).

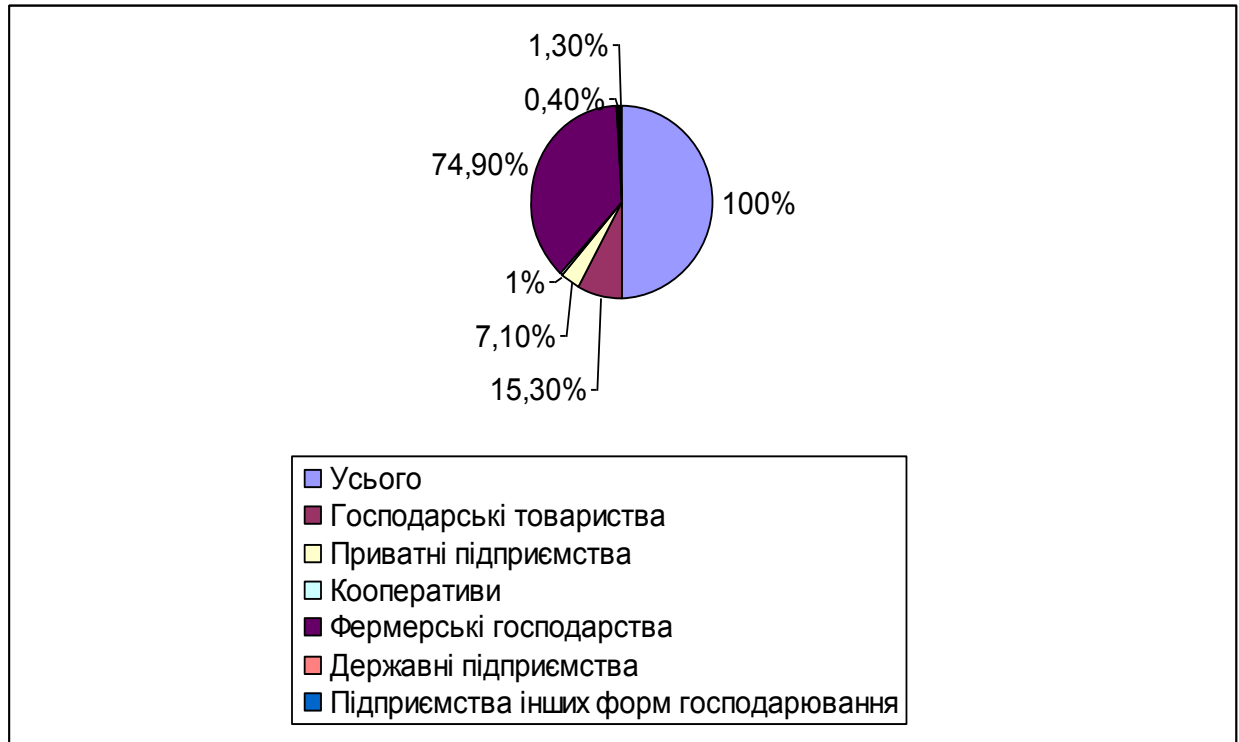

Рис. 1.3. Кількість сільськогосподарських підприємств за організаційними формами господарювання

Одночасно необхідно помітити тренд поступового щорічного зниження кількості осіб, зайнятих у сільському господарстві. Ймовірно це може бути пов'язано з традиційно невисоким рівнем доходів у цій галузі.

Що стосується інвестицій, сільське господарство не відноситься до самих інвестиційно - привабливих галузей: за 2019 рік у сільське господарство було вкладено 30155 млн. грн. з 273116 млн. грн. інвестованих в основний капітал всього [61]. Це склало 11 % від загального числа інвестицій. Для прикладу, в промисловість за цей же рік було інвестовано 32,1 % від загального числа інвестицій. Можливо, причина полягає в тому, що сільське господарство є високоризикованою галуззю економіки та інвестори побоюються вкладати в неї свої кошти, вибираючи більш

прибуткові і менш ризикові галузі. На кінець 2019 року 27,6% всіх сільськогосподарських підприємств були збитковими.

Доктрина продовольчої безпеки для цілей оцінки стану продовольчої безпеки як критерій визначає питому вагу вітчизняної сільськогосподарської продукції та продовольства в загальному обсязі товарних ресурсів внутрішнього ринку відповідних продуктів, що має порогові значення у відношенні :

- зерна - не менше 95 відсотків;
- цукру - не менше 80 відсотків;
- рослинної олії - не менше 80 відсотків;
- м'яса та м'ясопродуктів (у перерахунку на м'ясо) - не менше 85 відсотків;
- молока і молокопродуктів (у перерахунку на молоко) - не менше 90 відсотків;
- рибної продукції - не менше 80 відсотків;
- картоплі - не менше 95 відсотків;
- солі харчової - не менше 85 відсотків

Проаналізувавши дані статистичного збірника служби державної статистики «Сільське господарство України» [53] за 2019 рік про рівень самозабезпечення сільськогосподарської продукції і частку імпорту окремих сільськогосподарських продуктів, а також порівнявши ці дані з пороговими значеннями, які заявлені в Доктрині продовольчої безпеки, можна зробити висновок про те, що Україна зазнає деяких труднощів у забезпеченні національної безпеки країни. Наприклад, у 2019 році забезпечено лише 82,8% потреби в м'ясі та м'ясних продуктах, при пороговому значенні 85%. Спостерігається дефіцит молока і молочних продуктів власного виробництва, і, при нормі не менше 90%, Україна на кінець 2019 року, мала можливість забезпечити себе даними продуктами лише на 78,6% (рис. 1.4).

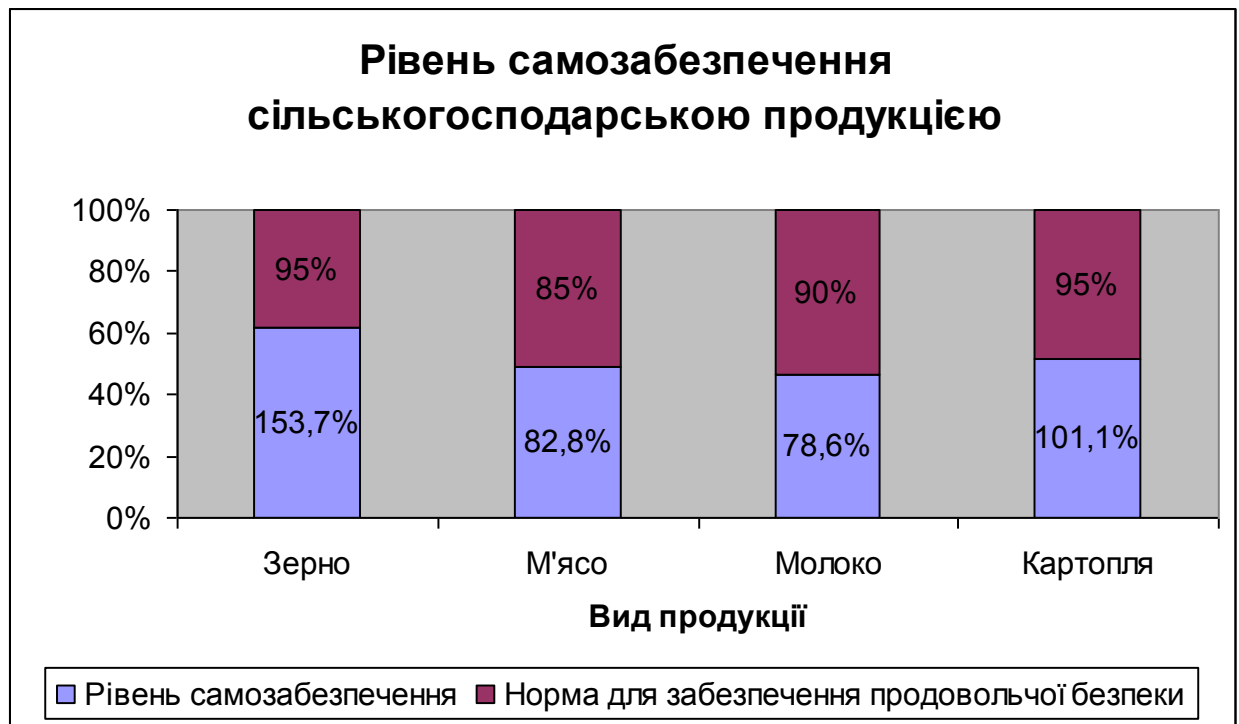

Рис. 1.4. Рівень самозабезпечення сільськогосподарською продукцією

Однак, можна помітити, що в деяких напрямках, наприклад виробництві зерна і картоплі, порогові значення істотно перевищуються. Також необхідно звернути увагу на те, що рівень самозабезпеченості більшістю видів сільськогосподарської продукції зріс ще до початку 21 століття, що говорить про поступовий розвиток галузі.

Отже, розглянувши перераховані вище показники, можна дійти висновку, що сільське господарство являє собою високо-ризикову і капіталомістку галузь економіки, що є причиною її невисокої привабливості для інвесторів.

Тому для розвитку галузі та забезпечення безпеки країни, держава змушена надавати певну підтримку підприємцям, які займаються сільським господарством.

Так, згідно стратегії сталого розвитку «Україна - 2020» [32; 60] та Концепції Державної цільової програми розвитку аграрного сектору економіки на період до 2020 року для реалізації державної аграрної політики можуть застосовуватись наступні міри (рис. 1.5).

Рис. 1.5. Міри державної підтримки сільськогосподарських товаровиробників

1) Надання бюджетних коштів.

Субсидування, яке надає бюджет сільськогосподарським підприємствам, довгий час є основною формою підтримки держави. Однак у зв'язку з вступом до СОТ, державі необхідно знизити прямі субсидії до певного рівня, встановленого обмеженнями організації [17; 35].

2) Застосування особливих податкових режимів та податкових пільг.

Сільськогосподарське підприємство повинно відповідати певним вимогам для того, щоб мати можливість застосувати пільги в процесі своєї діяльності [21; 33].

3) Здійснення закупівлі, зберігання, переробки та поставок сільськогосподарської продукції, сировини і продовольства для державних та муніципальних потреб.

Держава може здійснювати закупівлі для того, щоб збільшити пропозицію за допомогою штучного збільшення попиту. Однак держава не може повністю регулювати ціни, через те, що вони залежать від ринкових факторів [24; 54].

4) Митно-тарифне та нетарифне регулювання.

Держава має можливість встановити високі митні тарифи на продукцію привезену з за кордону і, таким чином, забезпечити вітчизняних виробників, тому що товари не зможуть конкурувати за ціною. Ці заходи також обмежені СОР [29; 46].

Нетарифне регулювання - метод державного регулювання зовнішньої торгівлі товарами, що здійснюється шляхом введення кількісних обмежень та інших заборон та обмежень економічного характеру.

5) Інформаційне забезпечення сільськогосподарських товаровиробників та інших учасників ринку сільськогосподарської продукції.

Основою системи державного інформаційного забезпечення у сфері сільського господарства є інформація про стан і тенденції його розвитку, що розміщується в джерелах, доступних виробникам [62].

6) Антимонопольне регулювання ринків сільськогосподарської продукції, сировини та продовольства.

7) Участь громадських організацій у формуванні та реалізації державної аграрної політики [25].

8) інші заходи, передбачені законодавством.

Таким чином, ми бачимо, що галузь сільського господарства не є провідною галуззю економіки, однак спостерігається її істотний розвиток і зростання. Цьому сприяють існуючі методи державного стимулювання сільськогосподарських підприємств, реалізація яких, на практиці, необхідна для розвитку вітчизняного ринку та підтримки національної безпеки країни.

1.2. Режими оподаткування сільськогосподарських виробників

Сільське господарство є найважливішою і одночасно найбільш проблемною галуззю народного господарства. Історично підтверджено, що Україна є сільськогосподарською державою, в зв'язку з тим, що дана сфера діяльності завжди займала в економіці країни значну питому вагу.

Аграрний сектор піддається постійному втручанню держави, яке проявляється у встановленні особливого режиму оподаткування, застосування пільг по деяких податках. Система оподаткування для сільськогосподарських товаровиробників, хоч і видається пільговою, однак це не гарантує вирішення всіх питань, що виникають в процесі діяльності підприємств аграрного сектора. Податкове законодавство в першу чергу втілює в життя фіскальну функцію, при цьому регулююча функція відсувається на другий план. Податкові механізми, що стимулюють інвестиційну, інноваційну і підприємницьку діяльність в сільськогосподарській сфері відпрацьовані недостатньо, що призводить до виникнення в даній галузі цілого ряду проблем [42; 70].

Сільськогосподарська галузь має ряд специфічних особливостей, які необхідно враховувати при розробці системи оподаткування для сільськогосподарських товаровиробників. Ці особливості не так помітні в інших галузях народного господарства, але саме в агропромисловому секторі вони дуже впливають на отримання фінансового результату сільськогосподарськими підприємствами. Залежність від природно - кліматичних умов, рівень родючості ґрунтів, сезонність виробництва, рівень прибутковості, нерегулярність надходження грошових коштів та інші об'єктивні чинники мають прямий вплив на ефективність галузі. Все це передбачає і певну систему оподаткування сільськогосподарських товаровиробників.

Для сільськогосподарських товаровиробників існує кілька режимів

оподаткування, які вони можуть застосувати в процесі своєї діяльності: загальна система оподаткування, спрощена система оподаткування, а також єдиний сільськогосподарський податок. Останні два режими є спеціальними, і, для можливості їх використання, підприємствами повинні бути дотримані певні вимоги, описані в Податковому кодексі України [5; 15; 18; 71].

Як ми згадували раніше, сільське господарство відноситься до галузей народного господарства, яким для успішного функціонування необхідна державна підтримка. З цієї причини в системі оподаткування є пільгові режими для сільськогосподарських товаровиробників.

Згідно з Податковим кодексом пільгами з податків і зборів визнаються надавані окремим категоріям платників податків та платників зборів передбачені законодавством про податки і збори переваги порівняно з іншими платниками податків або платниками зборів, включаючи можливість не сплачувати податок або збір або сплачувати їх у меншому розмірі. Так, однією з податкових пільг, що належать до галузі сільського господарства, є єдиний сільськогосподарський податок четвертої групи. Відповідно до Податкового кодексу України сільськогосподарські товаровиробники мають право перейти на сплату сільськогосподарського податку добровільно. Невід'ємною вимогою для переходу на цей пільговий режим є те, що не менше 75% загального доходу підприємства повинні складати доходи від реалізації сільськогосподарської продукції власного виробництва [58; 64].

Підприємства та індивідуальні підприємці, які застосовують цей спеціальний режим, що звільняє від сплати податку на прибуток (у випадку з індивідуальними підприємцями - податку на доходи індивідуальних підприємців, які отримані від підприємницької діяльності), податку на майно, яке використовується в процесі виробничої діяльності, та податку на додану вартість (крім ПДВ при ввезенні товарів на територію України). Всі інші податки і збори підприємства та індивідуальні підприємці сплачують на загальних підставах.

На рисунку 1.6 представлені податки, які повинні сплачувати

підприємства, що перебувають на загальному режимі оподаткування і на спеціальному [20; 26; 39; 41].

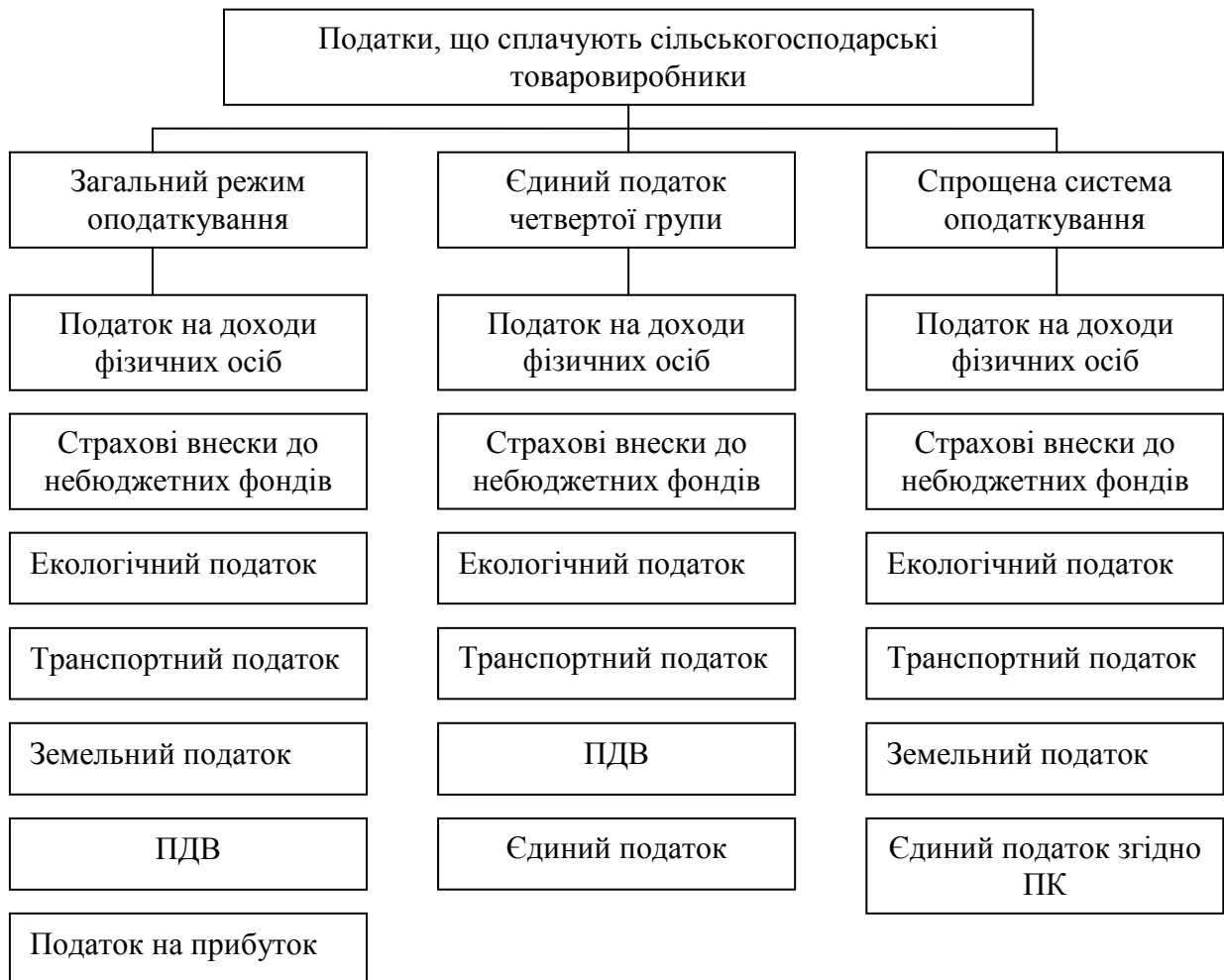

Рис. 1.6. Податки, що сплачуються сільськогосподарськими товаровиробниками

Завдяки єдиному податку у сільськогосподарських товаровиробників є можливість:

- знизити податкове навантаження;
- звільнення фізичних осіб від сплати земельного податку при здаванні сільськогосподарських угідь в оренду;
- подання податкової звітності один раз на рік.

Поряд з єдиним податком і загальною системою оподаткування, сільськогосподарські товаровиробники можуть вибрати спрощену систему

оподаткування.

Спрощена система оподаткування - це один з податкових режимів, який передбачає особливий порядок сплати податків і орієнтований на представників малого і середнього бізнесу. Для того, щоб мати можливість застосовувати цей режим, підприємство повинно задовольняти наступним вимогам:

- кількість співробітників, які працюють на підприємстві не повинна вимог певної групи згідно умов Податкового кодексу України;
- дохід підприємства, на кінець звітного періоду, не повинен перевищувати порогове значення згідно умов Податкового кодексу України;
- у підприємства немає філій і представництв [47; 63].

При переході на спрощену систему підприємство звільняється від сплати податку на прибуток, податку на додану вартість та податку на майно, а індивідуальні підприємці, у свою чергу, від податку на доходи фізичних осіб від підприємницької діяльності, податку на майно фізичних осіб та податку на додану вартість.

Податковою базою при спрощеній системі оподаткування - доходи. При виборі в якості податкової бази суми всіх доходів підприємства, податкова ставка вважається рівною 5%, однак у підприємства є можливість зменшити податкову базу за рахунок сплати податку на додану вартість. При сплаті податку на додану вартість, для розрахунку податку до сплати застосовується податкова ставка дорівнює 3%.

Звертаючись до статистичних даних, слід звернути увагу, що зі спеціальних режимів оподаткування великі доходи до бюджету країни приносить спрощена система. Це можна пояснити тим, що спрощену систему оподаткування мають можливість застосовувати підприємці з різних галузей економіки, на відміну від єдиного податку четвертої групи, який застосовується тільки сільськогосподарськими товаровиробниками.

Проте, постійно спостерігається зростання надходжень від єдиного податку до консолідованого бюджету, і до 2019 року вони збільшилися в

порівнянні з 2018 роком в 2,7 рази. Це явище, швидше за все пов'язано з одночасним зростанням кількості платників єдиного податку. Так, у 2020 році кількість платників податків, які подали податкові декларації з єдиного сільськогосподарського податку зросло до 98310. З них 23381 припадає на підприємства, а решта є індивідуальними підприємцями або фермерськими господарствами. Зростання кількості порівняно з 2019 роком склало 4,5% і в основному відбувся за рахунок збільшення числа індивідуальних підприємців, що застосовують режим єдиного податку [77].

На податки, які сплачуються у зв'язку із застосуванням спеціальних режимів оподаткування припадає тільки 10% від загальної кількості надходжень (рис. 1.7).

Рис. 1.7. Надходження податків і зборів в консолідований бюджет від сільськогосподарських товаровиробників

Як ми бачимо, далеко не всі підприємства переходять на пільговий режим оподаткування. Це наводить на думку про те, що єдиний податок не ідеальний і у нього, як і у будь-якого іншого режиму, є свої недоліки.

До негативних рис розглянутої системи відноситься можливість скорочення ринку збуту готової продукції, через те, що більша частина

покупців, які є платниками ПДВ, буде не вигідно купувати товар, на який вони не зможуть зробити податкового вирахування. З цієї ж причини багатьом підприємствам доводиться відмовлятися від переходу на спрощену систему оподаткування, незважаючи на те, що умови, щодо сплати податків, набагато більш вигідні, ніж при загальній системі оподаткування.

Також ми згадували раніше, що необхідною умовою для того, щоб підприємство вважалось сільськогосподарським і мало право переходу на єдиний податок, є те, що 75% виручки повинно припадати на реалізацію власно-виробленої продукції, а це досить важко реалізується на практиці, і багато товаровиробників, які мають досить високий, але не досягає необхідного рівня відсоток, що припадає на власну продукцію, не мають можливості використовувати єдиний податок у процесі своєї діяльності. Найчастіше сільськогосподарські товаровиробники, поряд з основною діяльністю, займаються ще додатковою, яка може приносити більш істотний дохід, наприклад: підприємці можуть здавати в оренду невикористовувані приміщення, що знаходяться на сільськогосподарській території.

Таким чином можна зробити висновок про те, що незважаючи на те, що існуючий спеціальний режим оподаткування, спрямований на стимулювання зростання та розвитку сільськогосподарської галузі та суттєво полегшує податкове навантаження сільськогосподарських виробників, багато з них продовжують використовувати загальну систему, щоб через надані пільги не втратити потенційних покупців і не зазнати збитків загалом.

1.3. Особливості оподаткування сільськогосподарських товаровиробників

Більшість підприємств сільського господарства обирають сплату єдиного податку четвертої групи.

Єдиний податок четвертої групи - це спеціальний податковий режим,

який розроблений спеціально для сільгоспвиробників [2].

Система оподаткування для сільськогосподарських товаровиробників встановлюється Податковим Кодексом і передбачає стягування з сільськогосподарських виробників єдиного податку. Вперше єдиний сільськогосподарський податок був введений в 1998 році законом України «Про фіксований сільськогосподарський податок» [30; 45] в якості нового елемента податкової системи.

Його основною метою було врахування особливостей сільськогосподарського виробництва. Однак в силу ряду недоробок цей податок не міг ефективно застосовуватися господарюючими суб'єктами. Дана обставина послужила причиною прийняття нових законів, найбільш вагомим серед них було прийняття Податкового кодексу України, який набрав чинності з 2011 року.

Податковий кодекс [7] встановлює, що платник податків має право перейти на сплату сільськогосподарського податку четвертої групи - добровільно, тобто застосування даної системи оподаткування є правом платника податків, а не його обов'язком. На рисунку 1.8 представлена загальна характеристика оподаткування товаровиробників єдиним податком четвертої групи.

Існуюча в даний час тенденція уніфікації податкових ставок по окремим видам податків (ПДФО, ЄСВ та податку на прибуток) негативно впливає на ефективність податкового регулювання. Єдині ставки оподаткування застосовуються в тих чи інших ступенях виключно до однотипних галузей і тільки в тих країнах, де велика частина цих галузей високотехнологічна. Тому впровадження загальних уніфікованих ставок для сільськогосподарського виробництва разом з іншими галузями економіки є, щонайменше, передчасним.

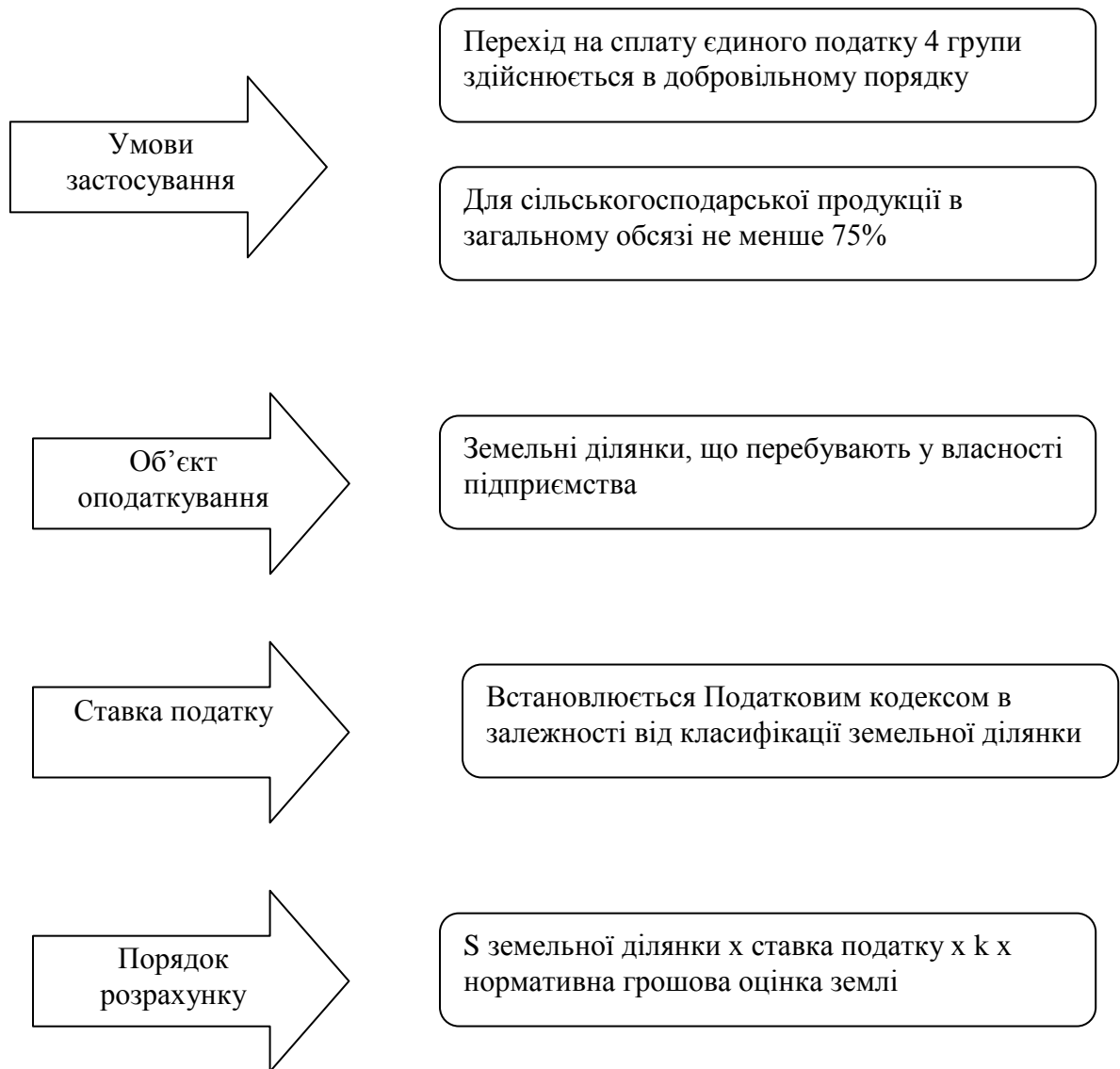

Рис.1.8. Система оподаткування для сільськогосподарських товаровиробників

У податковій статистиці істотне значення має також показник збирання податків і зборів, що дорівнює відношенню суми надходжень від податків і зборів до суми нарахованих податків і зборів за один і той же період часу.

При формуванні системи аграрного оподаткування враховується залежність виробництва від природних умов, що передбачає високий ризик отримання великих витрат, що в свою чергу обумовлює необхідність наявності в податковій системі додаткових можливостей, таких як відстрочка податкових платежів, податковий кредит, перенесення збитків на майбутні

податкові періоди; ризик нерівномірності отримання доходу протягом року обумовлено впливом сезонності виробництва, великим звітним періодом, та також перенесенням обов'язку сплати податків на кінець року. Низький рівень прибутковості в галузі передбачає пільговий порядок справляння податків, отже, податковий тягар в сільському господарстві має бути зменшено. Низькі податки забезпечують правильний і справедливий розподіл доходів в суспільстві [31; 48].

Таким чином, в зв'язку з позначеними вище особливостями і значимістю сільськогосподарської галузі для держави, стимулююча функція податків (тобто використання методів оподаткування в якості інструментів непрямого державного регулювання) в сільському господарстві може істотно превалювати над фіскальною функцією, що відповідає за наповнюваність державного бюджету.

Механізми податкового регулювання в сільському господарстві повинен бути спрямований на вирішення наступних цілей і завдань:

- надання фінансової допомоги для певних груп платників податків;
- створення економічних стимулів, що спонукають платників податків інвестувати в основний капітал і розвиток деяких видів земельного користування;
- зменшення витрат на податкове адміністрування за рахунок спрощення процесу збору податків [28; 66; 67].

На підставі досвіду країн-учасниць СНД та ЄС, беручи до уваги специфіку сільського господарства, можна виділити такі особливості оподаткування сільськогосподарських підприємств:

- податкове стимулювання залучення інвестиційних вкладень в підприємства галузі;
- екологічне оподаткування;
- особливий (пільговий) порядок справляння податків і платежів;
- особливий порядок земельного оподаткування як стратегічно важливого ресурсу виробництва;

- використання єдиного податку, який спрощує облік і звітність сільгосппідприємств.

Податкове стимулювання в сільському господарстві вважається одним з важливих інструментів субсидування аграрного сектора, тільки в якості субсидій виступають не грошові кошти, що виділяються з бюджету, а розгалужена система податкових пільг, що дозволяє залишати в розпорядженні сільгосппідприємств більше коштів.

Список стимулюючих податкових заходів, що здійснюються в сільському господарстві, може бути класифікований за наступними напрямками:

- зниження податкового тягаря;
- удосконалення структури аграрного сектора;
- стимулювання інвестицій і нововведень [43; 59].

При цьому форми втілення цих заходів стимулюючого характеру в визначених видах податків різноманітні. Можна відзначити, що податкова політика в сільському господарстві прагне до використання всього переліку податкових інструментів, що застосовуються в інших галузях економіки.

Різнманітність таких пільгових інструментів дозволяє регулювати різні сторони земельного виробництва.

На основі матеріалу Тулуш Л. Д., Боровик П. М., Мережко І. В [72], була складена класифікація стимулюючих і підтримуючих заходів прибуткового оподаткування в сільському господарстві, класифікація представлена в таблиці 1.1.

На наш погляд, слід погодитися з Тулуш Л. Д. [74], що еволюція системи оподаткування в цілому є спрощення, зменшення кількості діючих податків, зниження рівня ставок і розширення оподаткованої бази. В наслідок цього, в аграрному секторі деяких країн часом з'являється ідея про запровадження єдиного податку, що вміщує в себе функції всієї податкової системи в певній економічній галузі.

Досвід України та Польщі показує, що введення і функціонування

єдиного податку в сільському господарстві реалістична, однак пов'язана з вирішенням ряду завдань: визначення переліку податків, які доцільно включати в єдиний податок; визначення бази обчислення єдиного податку в сільському господарстві; ймовірність паралельного функціонування єдиного податку з іншими системами оподаткування.

Таблиця 1.1

Класифікація стимулюючих і підтримуючих заходів прибуткового оподаткування в сільському господарстві

Зниження податкового тягара / адаптація до економічних умов	Поліпшення структури аграрного сектора	Стимулювання інвестицій і інновацій
Усереднення податку за ряд років	Спрощена система оцінки оподатковуваного доходу для малих підприємств	Прискорена амортизація для новостворених / малих підприємств
Сприятливий режим перенесення збитків на майбутні періоди	Пільгові податкові ставки в разі переходу права власності	Додаткова амортизація для інвестицій в інновації
пільгове оподаткування спільного доходу (Партнерство)		Інвестиційний кредит
Податковий кредит		Пільги для інвестицій в природоохоронні та енергозберігаючі заходи
Знижені ставки (Виключення з оподаткованої бази) субсидій		Довільний метод амортизації інвестицій в природоохоронні заходи
Податкова пільга з податку на приріст капіталу		Податкова пільга на прибуток, отриману від продажу нерухомості, активів, яка використовується для придбання нової нерухомості, активів
Зменшення оподаткованої бази в періоди з високим рівнем доходу (фактор-система)		Інвестиційний відрахування

Одним з основних недоліків є те, що відсутня еластичність і здатність

регулювати процеси у виробничій сфері за допомогою розглянутого податку.

Слід звернути увагу, що використання всього різноманіття розглянутих податкових стимулів і регуляторів, застосовуваних у сільському господарстві, нереально без оцінки результату, який вони чинять на економічну поведінку сільськогосподарських виробників і на обстановку в аграрному секторі.

Сільськогосподарська галузь має ряд специфічних відмінних рис, які необхідно врахувати при розробці системи оподаткування для сільськогосподарських товаровиробників. Ці особливості не так помітні в інших секторах економіки, хоча конкретно в агропромисловому секторі вони дуже впливають на отримання фінансового ефекту сільськогосподарськими підприємствами. Сільське господарство в першу чергу залежить від природних і погодних умов, рівня родючості землі, прибутковості та інших об'єктивних факторів, що здійснюють прямий вплив на ефективність галузі.

У зв'язку з вищевикладеним, можна виділити ряд проблем оподаткування сільськогосподарських товаровиробників.

У разі якщо сільськогосподарські підприємства в перший рік роботи не правомірні використовувати єдиний податок четвертої групи, то вони будуть зобов'язані застосовувати загальний режим оподаткування.

Великим недоліком, вважається відповідальність сільськогосподарських виробників, які є платниками єдиного сільськогосподарського податку четвертої групи вести бухгалтерський облік в загальновстановленому порядку.

Так, Іванов Ю.Б. [27], виділяє кілька позитивних сторін і недоліків застосування єдиного сільськогосподарського податку четвертої групи. До переваг можна віднести:

- заміщення ряду податків (податок на прибуток, податок на майно) на один (єдиний), через це може полегшитися податкове навантаження на невеликі і середні підприємства;
- за касовим методом обліку, аванси від покупців, включені в прибуток;

- в два рази рідше виникає відволікання з обороту грошових коштів, використовуваних на плату авансових платежів і податків.

Серед недоліків режиму можна виділити:

- підприємства, які користуються єдиним податком четвертої групи, не звільняються від ведення бухгалтерського обліку в повному обсязі. Так само, такі підприємства повинні виконувати галузеві рекомендації з ведення обліку;

- список витрат, визнаних при єдиному податку четвертої групи, набагато менше, ніж при загальній системі оподаткування;

- важливою і обов'язковою умовою при переході на єдиний сільськогосподарський податок є частка реалізації сільськогосподарської продукції не менше 75% в загальній виручці підприємства.

Черговий принциповою проблемою є те, що немає обліку специфічної особливості сільськогосподарської галузі, до якої, відносяться природно - кліматичні умови, рівень родючості ґрунтів.

Податковий механізм сільськогосподарських виробників - мобільний і досить стрімко змінюється в умовах розвитку економіки держави. Як стверджує Крисоватий А.І. [37], у вітчизняній практиці ймовірні такі напрямки застосування позитивного досвіду в сфері оподаткування сільськогосподарських товаровиробників, як розробка податкової політики з урахуванням відмінностей земельного виробництва в окремих регіонах, податкове стимулювання вкладень в дану галузь економіки, спрощений порядок ведення бухгалтерського обліку, встановлення податкового періоду по ряду податків згідно з виробничим циклом і їх одноразове стягування в кінці періоду, розробка ставок ПДВ в сільськогосподарському виробництві для обнуління сальдо податку, що перераховується до бюджету.

Отже, з вище викладеного слідує, що податкова політика регулюється і стимулюється шляхом впровадження пільг, які так само орієнтовані на скорочення податкового навантаження і полегшення ведення бухгалтерського обліку. Величезне значення має навик розвинених країн

зайнятих сільським господарством.

Висновки до першого розділу:

1. Сільське господарство - частина економіки країни, яка відрізняється від інших за цілями, завданнями, місцем і значенням, своєрідності вироблених продуктів і потрібних для цього коштів виробництва і предметів праці. Агропромисловий комплекс передбачає під собою групу господарських галузей, які в сукупності служать для створення і реалізації сільськогосподарської продукції (виробництво, переробка, реалізація). Так як на частку агропромислового комплексу припадає більшість товарів торгівлі, отже, ступінь його розвитку істотно впливає на рівень добробуту держави в цілому.

2. Для сільськогосподарських товаровиробників існує кілька режимів оподаткування, які вони можуть застосувати в процесі своєї діяльності: загальна система оподаткування, спрощена система оподаткування, а також єдиний сільськогосподарський податок. Останні два режиму є спеціальними, і, для можливості їх використання, підприємствами повинні бути дотримані певні вимоги, описані в Податковому кодексі України.

3. Система оподаткування для сільськогосподарських товаровиробників встановлюється Податковим Кодексом і передбачає стягування з сільськогосподарських виробників єдиного податку.

4. Податкове стимулювання в сільському господарстві вважається одним з важливих інструментів субсидування аграрного сектора, тільки в якості субсидій виступають не грошові кошти, що виділяються з бюджету, а розгалужена система податкових пільг, що дозволяє залишати в розпорядженні сільгоспідприємств більше коштів.

5. Сільськогосподарська галузь має ряд специфічних відмінних рис, які необхідно врахувати при розробці системи оподаткування для

сільськогосподарських товаровиробників. Ці особливості не так помітні в інших секторах економіки, хоча конкретно в агропромисловому секторі вони дуже впливають на отримання фінансового ефекту сільськогосподарськими підприємствами. Сільське господарство в першу чергу залежить від природних і погодних умов, рівня родючості землі, прибутковості та інших об'єктивних факторів, що здійснюють прямий вплив на ефективність галузі.

РОЗДІЛ 2. СТАН ПОДАТКОВОГО ОБЛІКУ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСУ ОПОДАТКУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

2.1. Організаційно-економічна характеристика СТОВ «Дніпро - Н»

Сільськогосподарське товариство з обмеженою відповідальністю «Дніпро - Н» розташоване на північному заході Дніпропетровської області, за 3 км на північний захід від районного центру – міста Верхньодніпровськ і за 14 км від залізничної станції - Верхньодніпровськ.

Спеціалізується підприємство, як на рослинництві, так і на тваринництві. Так, основним видом діяльності є вирощування зернових і технічних культур, крім того розведення худоби молочних порід, овець, кіз, свиней, оптова торгівля зерном, насінням та кормом для тварин.

Керівник підприємства - Кукса А.І., головний бухгалтер – Галушка Т.М.

Для більш детального ознайомлення з діяльністю підприємства доцільно провести аналіз фінансового стану СТОВ «Дніпро - Н».

Фінансовий стан - стан фінансів підприємства, що характеризується сукупністю показників, що відображають процес формування і використання його фінансових ресурсів. Призначенням фінансового аналізу є оцінка фінансових результатів і фінансового стану підприємства, а також економічна діагностика майбутнього потенціалу [52].

Цілі фінансового аналізу можна класифікувати наступним чином:

- виявлення змін показників фінансового стану;
- визначення факторів, що впливають на фінансовий стан;
- оцінка кількісних і якісних змін фінансового стану;
- оцінка фінансового становища на конкретну дату;
- визначення тенденцій зміни фінансового стану підприємства.

Інформаційною базою фінансового аналізу є дані бухгалтерської звітності, в першу чергу - форма № 1 «Баланс», форма № 2 «Звіт про фінансові результати», форма № 3 «Звіт про рух грошових коштів», форма № 4 «Звіт про власний капітал» та ін.

Безпосередніми користувачами інформації фінансового аналізу можуть бути:

- власники підприємства, найбільший інтерес для яких представляють - прибутковість, економічне зростання, ризику;
- кредитори та інвестори - їх цікавить кредитоспроможність і можлива віддача (результативність) від вкладених інвестицій;
- постачальники і контрагенти - для цієї категорії важливі терміни оплати і динаміка зміни платоспроможності.

Аналіз фінансового стану підприємства включає ряд етапів:

- загальна оцінка фінансового стану підприємства та змін його фінансових показників за звітний період;
- аналіз фінансової стійкості підприємства;
- аналіз платоспроможності та ліквідності балансу підприємства;
- аналіз оборотності оборотних коштів;
- аналіз фінансових результатів діяльності підприємства [13].

Фінансовий стан підприємства характеризується розміщенням і використанням коштів (активів) і джерелами їх формування (пасивами). Ці дані представлені в формі № 1. Для загальної оцінки динаміки фінансового стану підприємства групуємо статті балансу в окремі групи, за ознакою ліквідності (статті активу) і терміновості зобов'язань (статті пасиву). На основі агрегованого (порівняльного аналітичного) балансу здійснюється аналіз структури майна і джерел коштів підприємства, який представлено в додатку А.

Дані додатку А свідчать, що за досліджувані роки вартість майна зросла вдвічі, і становить 29979 тис. грн. у 2019 році. Серед основних статей по яким відмічаємо збільшення, слід виділити грошові кошти та їх

еквіваленти, що зросли у 7 разів, вартість основних засобів, що зросла у 2,3 рази. При цьому слід зосередити увагу на зростанні показника поточної дебіторської заборгованості у 2,5 разів, що у 2019 році склала – 1157 тис. грн., що є наслідком несплати коштів за реалізовану сільськогосподарську продукцію відразу.

Несплата коштів покупцями за реалізовану їм продукцію, в підсумку призвела до того, що підприємство змушене залучати кредитні кошти. Так, у 2019 році сума залучених кредитних коштів склала – 2516 тис. грн., що у 8,4 рази більша цього показника у 2015 році.

Тож за результатами оцінки майна та капіталу СТОВ «Дніпро - Н» керівництву підприємства слід переглянути умови укладання договорів щодо реалізації сільськогосподарської продукції, задля можливості скорочення залучених коштів.

В аналітичних цілях, для більш детального дослідження характеру змін в структурі і динаміці окремих статей балансу, доцільно провести аналіз більш дрібних груп активів і пасивів. Найбільш ваговою статтею балансу підприємства є інформація щодо наявності та руху основних засобів (Додаток Б).

За даними додатку Б, видно що у 2015 році вартість основних засобів становила – 7730 тис. грн., а у 2019 році – 16894 тис. грн., що більше у 2 рази. Тобто, основні засоби зазнали незначного оновлення за рахунок капітального ремонту техніки. Так, коефіцієнти зносу і придатності основних засобів зросли на і зменшилися відповідно на 0,27 відсоткові пункти.

Отже, основні засоби підприємства потребують модернізації задля прибутковості та можливості розширення діяльності. Адже, наявна на підприємстві техніка, незважаючи на проведений капітальний ремонт окремого обладнання, морально застаріла.

Аналіз фінансових результатів починається з оцінки динаміки балансового і чистого прибутку та їх структурних компонентів. При цьому порівнюються основні показники за звітний період, розраховуються

відхилення від базової та планової величин, з'ясовується, які показники зробили найбільший вплив на прибуток (додаток В).

Згідно додатку В, чистий дохід від реалізації сільськогосподарської продукції зріс на 63% у 2019 році проти 2015 року. Однак, у порівнянні з 2018 роком зменшився на 1235 тис. грн., що призвело до зниження прибутковості. При цьому витрати збільшувались поступово протягом років дослідження. Оскільки СТОВ «Дніпро - Н» є платником єдиного податку четвертної групи, фінансовий результат до оподаткування та сума чистого прибутку – однакові.

Отже, за роки дослідження прибутковість підприємства у 2019 році є найнижчою, це пов'язано з залученням кредитних коштів, несплатою покупцями грошових коштів за реалізовану їх продукцію, що потребує від керівництва СТОВ «Дніпро - Н» вжиття негайних заходів.

Цільовою установкою політики підприємства в сфері управління оборотним капіталом є визначення обсягу і структури поточних активів, джерел їх фінансування і співвідношення між ними, достатнього для забезпечення довгострокової виробничої і ефективної фінансової діяльності. Подібне трактування має стратегічний характер, з орієнтацією на якісне зростання показників ефективності виробництва (рентабельність активів, оборотність оборотних коштів і т.п.), що припускає встановлення оптимальних розмірів оборотних активів, і передбачає вкладення у необоротні активи, як активи, що дають більш високу віддачу. Аналіз фінансової стійкості сільськогосподарського товариства з обмеженою відповідальністю «Дніпро - Н» наведено в додатку Г.

З додатку Г видно, що серед показників структури капіталу всі розглянуті показники буди нижче допустимого рівня у 2015-2016 роках, а вище допустимого рівня у 2017-2019 роках. Тобто, за останні три роки підприємство намагається знизити суму залучених коштів, однак повністю перейти на самофінансування не в змозі.

Серед показників оборотності активів, відмічаємо зниження досліджуваних показників у 2019 році у порівнянні з попередніми роками

дослідження. Тобто, через несвоєчасну сплату грошових коштів покупцями за реалізовану їм сільськогосподарську продукцію, підприємство не може здійснити закупівлю необхідних виробничих запасів, через що порушується виробничий процес.

Все це позначилось і на показниках стану основного капіталу, що мали найнижчі показники майже по всі досліджувані коефіцієнтам у 2019 році.

Для посилення фінансової стійкості СТОВ «Дніпро - Н» необхідно переглянути платіжну дисципліну зі сторони покупців сільськогосподарської продукції підприємства. Адже, якщо не вжити заходів зараз, в майбутньому на підприємстві можемо відмітити збитковість діяльності.

Не менш важливим аспектом діяльності бухгалтерської служби виступає оперативне або поточне управління оборотними коштами, метою якого є підтримка ліквідної структури активів підприємства та попередження ризику неплатоспроможності, причому залежність між рівнем ліквідності і величиною оборотного капіталу діаметрально протилежна його співвідношенню з прибутком.

Аналіз починається з перевірки забезпеченості запасів і витрат джерелами формування. Таким чином, співвідношення вартості матеріальних оборотних коштів і величин власних і позикових джерел їх формування визначає фінансову стійкість підприємства (додаток Д).

Згідно додатка Д, вартість високоліквідних активів зросла на 230 тис. грн. у 2019 році проти 2015 року. При цьому відмічаємо ріст короткострокових зобов'язань у 2,8 рази - 2019 році проти 2015 року. Все це ще раз підкреслює невірну політику підприємства щодо сплати коштів за реалізовану сільськогосподарську продукцію.

Зазначене вище позначилося на показниках платоспроможності та оцінці оборотності оборотних активів, як у 2019 році були гіршими у порівнянні з показниками років дослідження.

Тобто, через брак грошових коштів отриманих від покупців вчасно підприємство не може забезпечити прибутковість діяльності та

безперервність виробництва.

На заключному етапі проводимо комплексний аналіз фінансових коефіцієнтів, що відображають всі сторони виробничо-господарської діяльності підприємства. Аналіз проводиться за такими блоками: аналіз структури капіталу, ліквідності та фінансової стійкості, рентабельності, ділової активності, ефективності управління, майнового стану підприємства. Сукупність, що бере участь в аналізі показників може досягати великого числа, тому доцільно відбирати такі, які не суперечать між собою.

Аналіз ділової активності сільськогосподарського товариства з обмеженою відповідальністю «Дніпро - Н» наведено в додатку Ж.

Дані додатку Ж свідчать, що загальний коефіцієнт обертання капіталу знизився з 1,7 у 2015 році до 1,31 у 2019 році, тривалість одного обороту поточної дебіторської заборгованості з 6 днів у 2015 році зростає до 9 днів у 2019 році. Що спричинило збільшення тривалості одного обороту власного капіталу з 91 дня у 2015 році до 147 днів у 2019 році.

Все це є ще одним підтвердженням необхідно перегляду керівництвом СТОВ «Дніпро - Н» платіжної дисципліни зі сторони покупців підприємства.

Логічним завершенням аналізу фінансових коефіцієнтів є рейтингова оцінка діяльності підприємства, за різні часові періоди. Рейтингова оцінка дозволяє на основі обмеженого набору показників провести швидкий комплексний аналіз і ранжувати їх залежно від результатів діяльності.

До вибору показників для оцінки пред'являються вимоги:

- для цілей аналізу коефіцієнти повинні мати однакову спрямованість;
- коефіцієнти повинні бути максимально інформативними і давати цілісну картину досліджуваного об'єкта;
- інформація використовується в розрахунках повинна володіти доступністю.

Розглянутим вимогам задовольняє наступна сукупність:

- коефіцієнт автономії (концентрації власного капіталу);
- коефіцієнт поточної ліквідності;

- показник забезпеченості запасів власними оборотними засобами;
- показник рентабельності основних засобів та інших необоротних активів;
- коефіцієнт оборотності власного капіталу (виручка від реалізації: середнє значення власного капіталу);
- прибуток від реалізації продукції ;
- коефіцієнт придатності майна (знос основних засобів, вартість основних засобів).

Рейтингову оцінку сільськогосподарського товариства з обмеженою відповідальністю «Дніпро - Н» наведено в додатку К.

Розглянувши в додатку К показники ліквідності, ділової активності, фінансової незалежності, рентабельності та інші, слід відмітити, що досліджуване підприємство має найнижчі показники у 2019 році проти років дослідження. Тому, СТОВ «Дніпро - Н» досягло рівня «В», що потребує негайних дій зі сторони керівництва, щоб запобігти збитковості діяльності.

Отже, за результатами проведеного аналізу сільськогосподарське товариство з обмеженою відповідальністю «Дніпро - Н» за останній рік має досить низькі показники по досліджуваним коефіцієнтам. Найбільш негативними факторами є дебіторська заборгованість та стан основних засобів, що вимагає негайних дій задля запобігання банкрутства в майбутньому.

2.2. Характеристика організації роботи бухгалтерської служби та оцінка базових засад облікової політики підприємства

Бухгалтерія - це штатно - структурний підрозділ підприємства, призначений для збору даних про майно і зобов'язання підприємства.

Основні завдання, що стоять перед бухгалтерською службою підприємства полягають в наступному:

- формування повної і достовірної інформації про діяльність підприємства та його майновий стан, необхідної внутрішнім користувачам бухгалтерської звітності - керівникам, а також зовнішнім - інвесторам, кредиторам і іншим користувачам бухгалтерської звітності;
- забезпечення інформацією, необхідної внутрішнім і зовнішнім користувачам бухгалтерської звітності для контролю за дотриманням законодавства при здійсненні підприємством господарських операцій і їх доцільністю, наявністю і рухом майна і зобов'язань, використанням матеріальних, трудових і фінансових ресурсів відповідно до затверджених норм, нормативами і кошторисами;
- запобігання негативних результатів господарської діяльності підприємства і виявлення внутрішньогосподарських резервів забезпечення її фінансової стійкості.

На сільськогосподарському товаристві з обмеженою відповідальністю «Дніпро - Н» лінійна структура організації бухгалтерії, всі працівники бухгалтерії отримують завдання і звітують безпосередньо перед головним бухгалтером.

Бухгалтерський облік ведеться згідно централізації облікового процесу. За яким апарат бухгалтерської служби зосереджений в головній бухгалтерії, де ведеться синтетичний і аналітичний облік на підставі первинних і зведених документів, що надходять з підрозділів підприємства.

Облікова політика підприємства - прийнята підприємством сукупність способів ведення бухгалтерського обліку, що включають первинне спостереження, вартісне вимірювання, поточне угруповання і підсумкове узагальнення фактів господарської діяльності. Істотними визнаються способи ведення бухгалтерського обліку, без знання про застосування яких зацікавленими користувачами бухгалтерської звітності неможлива достовірна оцінка фінансового стану, руху грошових коштів або фінансових результатів діяльності підприємства.

Облікова політика СТОВ «Дніпро - Н» забезпечує:

- повноту відображення в бухгалтерському обліку всіх факторів господарської діяльності (вимога повноти);
- своєчасне відображення фактів господарської діяльності (вимога своєчасності);
- велику готовність до визнання в бухгалтерському обліку витрат і зобов'язань, ніж можливих доходів і активів, не допускаючи створення прихованих резервів (вимога обачності);
- відображення в бухгалтерському обліку факторів господарської діяльності виходячи не стільки з їх правової форми, скільки з економічного змісту фактів і умов господарювання (вимога пріоритету змісту перед формою);
- тотожність даних аналітичного обліку оборотам і залишкам за рахунками синтетичного обліку на останній календарний день кожного місяця (вимога несуперечності);
- раціональне ведення бухгалтерського обліку, виходячи з умов господарської діяльності і величини підприємства (вимога раціональності).

До способів ведення бухгалтерського обліку, прийнятих при формуванні облікової політики сільськогосподарського товариства з обмеженою відповідальністю «Дніпро - Н» і підлягають розкриттю в бухгалтерській звітності, відносяться способи амортизації основних засобів, нематеріальних та інших активів, оцінки виробничих запасів, товарів, незавершеного виробництва і готової продукції, визнання прибутку від продажу продукції, товарів, робіт, послуг та інші способи (рис. 2.1).

Склад і зміст інформації про облікову політику підприємства з конкретних питань бухгалтерського обліку, що підлягає розкриттю в бухгалтерській звітності встановлюються відповідними положеннями з бухгалтерського обліку.

Істотні способи ведення бухгалтерського обліку підлягають розкриттю у пояснювальній записці, що входить до складу бухгалтерської звітності СТОВ «Дніпро - Н» за звітний рік. Проміжна бухгалтерська звітність може

не містити інформацію про облікову політику підприємства, якщо в останній не відбулися зміни з часу складання річної бухгалтерської звітності за попередній рік.

Рис. 2.1. Способи ведення бухгалтерського обліку, що відображаються в обліковій політиці СТОВ «Дніпро - Н»

Облікова політика сільськогосподарського товариства з обмеженою

відповідальністю «Дніпро - Н» формується головним бухгалтером і затверджується керівником. При цьому затверджується:

- робочий план рахунків бухгалтерського обліку;
- форми первинних облікових документів, застосовуваних для оформлення фактів господарської діяльності, за якими не передбачені типові форми первинних облікових документів, а також форми документів для внутрішньої бухгалтерської звітності;
- порядок проведення інвентаризації активів і зобов'язань підприємства;
- методи оцінки активів і зобов'язань;
- правила документообігу;
- порядок контролю за господарськими операціями.

При формуванні облікової політики СТОВ «Дніпро - Н» по конкретному напрямку ведення та організації бухгалтерського обліку здійснюється вибір одного способу з декількох, що допускаються законодавством і нормативними актами з бухгалтерського обліку. Якщо з конкретного питання в нормативних документах не встановлено способи ведення бухгалтерського обліку, то при формуванні облікової політики здійснюється розробка відповідного способу, виходячи з цього та інших положень з бухгалтерського обліку.

Для забезпечення достовірності даних бухгалтерського обліку і бухгалтерської звітності сільськогосподарське товариство з обмеженою відповідальністю «Дніпро - Н» зобов'язане не рідше одного разу на три роки проводити інвентаризацію майна і зобов'язань, під час якої перевіряються і документально підтверджуються їх наявність, стан і оцінка. Інвентаризації підлягає все майно підприємства (основні засоби, нематеріальні активи, фінансові вкладення, виробничі запаси, готова продукція, товари, інші запаси, грошові кошти та інші фінансові активи) незалежно від його місцезнаходження та всі види фінансових зобов'язань.

Крім того, інвентаризації підлягають виробничі запаси та інші види

майна, які не належать підприємству, але котрі відображаються в бухгалтерському обліку (що знаходяться на відповідальному зберіганні, орендовані, отримані для переробки), а також майно, не враховане з яких-небудь причин.

Інвентаризація майна проводиться за його місцезнаходженням та матеріально-відповідальній особі.

Періодичність проведення інвентаризації визначається керівником СТОВ «Дніпро - Н», за винятком випадків обов'язкової інвентаризації.

Проведення інвентаризації є обов'язковим:

- при зміні матеріально-відповідальних осіб;
- при виявленні фактів розкрадання, зловживання чи псування;
- в разі стихійного лиха, пожежі або інших надзвичайних ситуацій, викликаних екстремальними умовами;
- в інших випадках, передбачених законодавством.

Виявлені в результаті інвентаризації надлишки оприбутковуються, а невинуватені недостачі відшкодовуються в установленому порядку винними особами.

Прийнята підприємством облікова політика оформлюється відповідною організаційно-розпорядчою документацією (наказами, розпорядженнями і т.п.) СТОВ «Дніпро - Н».

Зміна облікової політики має бути обґрунтованим і оформлятися у відповідному порядку. Зміна облікової політики підприємства може проводитися у випадках:

- зміни законодавства або нормативних актів з бухгалтерського обліку;
- розробки підприємством нових способів ведення бухгалтерського обліку. Застосування нового способу ведення бухгалтерського обліку передбачає більш достовірну уяву щодо фактів господарської діяльності в обліку та звітності підприємства або меншу трудомісткість облікового процесу без зниження ступеня достовірності інформації;
- істотної зміни умов діяльності. Істотна зміна умов діяльності

підприємства може бути пов'язано з реорганізацією, зміною власників, зміною видів діяльності і т.п.

Зміни облікової політики, що зробили або здатні суттєво вплинути на фінансове становище, рух грошових коштів чи фінансові результати діяльності підприємства, підлягають відокремленому розкриттю в бухгалтерській звітності. Інформація про них повинна, як мінімум, включати:

- причину зміни облікової політики;
- оцінку наслідків змін у грошовому вираженні;
- вказівка на те, що включені в бухгалтерську звітність за звітний рік відповідні дані періодів, що передують звітному, скориговані.

Отже, на сільськогосподарському товаристві з обмеженою відповідальністю «Дніпро - Н» бухгалтерська служба організована у відповідності до лінійної структури. Наказ про облікову політику затверджений наказом керівника, в ньому містяться основні аспекти ведення бухгалтерського обліку на підприємстві.

2.3. Стан податкового обліку на СТОВ «Дніпро - Н»

Досліджуване сільськогосподарське товариство з обмеженою відповідальністю «Дніпро - Н» є платником єдиного податку четвертої групи.

Як впливає з назви податкового режиму - «єдиний податок четвертої групи», сплата даного податку замінює собою сукупність податків, що підлягають сплаті при застосуванні загальної системи оподаткування.

Єдиний податок четвертої групи замінює собою сплату двох основних податків. Перший замінний податок - податок на прибуток. Сільськогосподарські товаровиробники звільнені від сплати податку на прибуток від сільськогосподарської діяльності.

Другий - сільськогосподарські підприємства не сплачують податок на

майно у складі плати за землю.

Сплата єдиного податку четвертої групи передбачає обов'язок обчислювати, утримувати і перераховувати до відповідного бюджету податки.

Відповідно до вище зазначеного, на СТОВ «Дніпро - Н» покладаються такі обов'язки:

- правильно і своєчасно обчислювати відповідні податки, утримувати їх за рахунок коштів, що виплачуються платникам податків, і перераховувати до бюджетів;

- протягом одного місяця письмово повідомляти в орган Фіскальної служби України за місцем свого обліку про неможливість утримати податок у платника податків і про суму заборгованості платника податків, якщо така є;

- вести облік виплачених платникам податків коштів, утримані та перераховані до бюджетів податків, в тому числі персонально по кожному платнику податків;

- подавати до Фіскальної служби України за місцем свого обліку документи, необхідні для здійснення контролю за правильністю обчислення, утримання та перерахування податків.

Для відображення єдиного податку четвертої групи СТОВ «Дніпро - Н» використовує рахунок 64 «Розрахунки за податками і платежами» призначений для узагальнення інформації про розрахунки з бюджетами з податків і зборів, що сплачуються підприємством.

Рахунок 64 «Розрахунки за податками і платежами» кредитується на суми, належні за податковим деклараціям (розрахунками) до внеску до бюджетів.

За дебетом рахунка 64 «Розрахунки за податками і платежами» відображаються суми, фактично перераховані до бюджету, а також суми податку на додану вартість.

Субрахунки до рахунку 64 «Розрахунки за податками і платежами»

відкривають за видами податків і зборів «Розрахунки за податками», «Розрахунки за обов'язковими платежами», «Податкові зобов'язання», «Податковий кредит».

Аналітичний облік за рахунком 64 «Розрахунки за податками і платежами» ведеться по кожній податковій декларації. При цьому побудова аналітичного обліку повинна забезпечити можливість отримання необхідних даних по:

- поточним податковим платежам;
- простроченим податковим платежам;
- штрафним санкціям;
- відстроченим і розстроченим сумам зі сплати податку і збору.

Типовою кореспонденцією з відображення єдиного податку четвертої групи є:

Нараховано єдиний податок Дт 96 Кт 641

Суму єдиного податку віднесено на фінансовий результат Дт 791 Кт 96

Сільськогосподарське товариство з обмеженою відповідальністю «Дніпро - Н», перебуває на сплаті єдиного податку четвертої групи, оскільки доходи від реалізації сільськогосподарської продукції власного виробництва, включаючи продукцію первинної переробки, вироблену із сільськогосподарської сировини власного виробництва, становить у загальному доході від реалізації продукції не менше 75 відсотків [38].

Структурно – логічна схема єдиного податку четвертої групи наведено на рисунку 2.2.

Об'єктом оподаткування єдиним податком четвертої групи визнаються земельні ділянки, що перебувають у розпорядженні підприємства, як на плавах власності, так і оренди.

З поняття об'єкта оподаткування впливає податкова база. Під нею розуміється грошове вираження нормативної грошової вартості земельних ділянок.

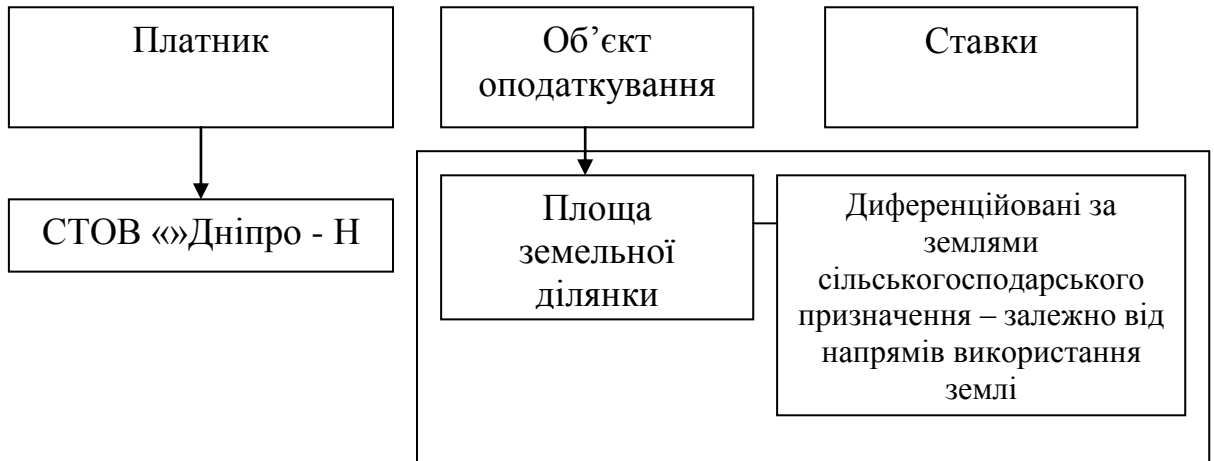

Рис. 2.2. Структурно - логічна схема єдиного податку четвертої групи
СТОВ «Дніпро - Н»

Податкова ставка єдиного податку четвертої групи обчислюється як відповідна податковій ставці відсоткова частка податкової бази. Згідно з Податковим кодексом податкові ставки встановлені в наступних розмірах:

- 0,95 – для ріллі, сіножатей і пасовищ (крім ріллі, сіножатей і пасовищ, розташованих у гірських зонах та на поліських територіях, а також сільськогосподарських угідь, що перебувають в умовах закритого ґрунту) ;
- 0,57 – для ріллі, сіножатей і пасовищ, розташованих у гірських зонах та на поліських територіях;
- 0,57 – для багаторічних насаджень (крім багаторічних насаджень, розташованих у гірських зонах та на поліських територіях) ;
- 0,19 – для багаторічних насаджень, розташованих у гірських зонах та на поліських територіях;
- 2,43 – для земель водного фонду;
- 6,33 – для ріллі, сіножатей і пасовищ, що перебувають у власності сільськогосподарських товаровиробників, які спеціалізуються на виробництві (виращуванні) та переробці продукції рослинництва на закритому ґрунті, або надані їм у користування, у тому числі на умовах оренди [1].

Для визначення суми єдиного податку четвертої групи береться

поточна нормативна грошова оцінка землі з врахуванням коефіцієнтів індексації.

$$\text{Сума податку} = S_{\text{зем.}} \times \text{Н.г.о.} \times k \times \text{ставка податку}$$

де,

$S_{\text{зем.}}$ – площа земельних ділянок, що перебувають у розпорядженні підприємства, як на правах власності, так і орендовані;

Н.г.о. – нормативна грошова оцінка земельних ділянок (інформація Держкомзему);

k – коефіцієнт індексації;

ставка податку – у відповідності до класифікації земельної діяльності.

Сплачується єдиний податок щоквартально:

- у I кварталі – 10%;
- у II кварталі – 10%;
- у III кварталі – 50%;
- у IV кварталі – 30% [3].

Сільськогосподарське підприємство «Дніпро - Н» складає і подає податкову декларацію з єдиного податку четвертої групи за місцем реєстрації земельної ділянки.

Податкова декларація подається за підсумками звітного періоду - не пізніше 30 календарних днів з дня закінчення звітного періоду, а за підсумками податкового періоду - не пізніше 28 лютого року, наступного за минулим податковим періодом [8].

Декларація подається до Фіскальної служби України за встановленою формою в паперовому та електронному вигляді разом з документами, які відповідно до Податкового кодексу повинні додаватися до податкової декларації.

Днем подання Декларації до Фіскальної служби України вважається:

- дата отримання в податковому органі при її поданні особисто або через представника;

- дата відправлення поштового відправлення з описом вкладення при її відправлення поштою;

- дата відправки по телекомунікаційних каналах, зафіксована у підтвердженні спеціалізованого оператора зв'язку, при її передачі по телекомунікаційних каналах зв'язку [9; 14].

Декларація заповнюється рукописним або машинописним способами, чорнилом чорного або синього кольору. Можлива роздруківка Декларації на принтері.

Не допускається виправлення помилок за допомогою коригувального чи іншого аналогічного засобу.

Не допускається скріплення аркушів Декларації, що приводить до псування паперового носія.

Кожному показнику Декларації відповідає одне поле, що складається з певної кількості комірок. У кожному полі вказується тільки один показник.

Виняток становлять показники, значенням яких є дата. Таким показниками в затвердженій формі відповідають три поля: день, місяць і рік, розділені знаком « . ».

У верхній частині кожної сторінки Декларації зазначаються ідентифікаційний номер платника податків і код причини постановки на облік СТОВ «Дніпро - Н».

Сторінки Декларації мають наскрізну нумерацію, починаючи з титульного листа, незалежно від наявності (відсутності) і кількості заповнюваних розділів. Порядковий номер сторінки проставляється в певному для нумерації полі.

Заповнення полів Декларації значеннями текстових, числових, кодових показників здійснюється зліва направо, починаючи з першої (лівої) комірки.

Незважаючи на відмінність відображення і розрахунку єдиного податку четвертої групи, дані бухгалтерського обліку і податкового можуть збігатись.

Таким чином, СТОВ «Дніпро - Н» перебуває на спрощеній системі оподаткування та є платником четвертої групи єдиного податку. Для

відображення податку використовується рахунок 64 «Розрахунки за податками і платежами». До органів Фіскальної служби України підприємство подає податкову декларацію з розрахунком суми податку, що сплачується до місцевого бюджету.

2.4. Шляхи вдосконалення оподаткування сільськогосподарських товаровиробників

Весь агропромисловий комплекс є невід'ємною частиною економіки, тому що ця галузь виробляє життєво важливу для суспільства продукцію. Розвиток АПК визначає стан усього народного господарства в цілому, а також, рівень продовольчої безпеки держави і соціально-економічну обстановку в суспільстві [23].

В даний час, присутні сприятливі умови для функціонування сільського господарства, такі як пільговий режим, дотації, але все ж, в галузі залишається низький рівень розвитку ринкової інфраструктури, зношені виробничі фонди.

Існує ряд невирішених проблем, таких як:

- нестабільність доходів;
- недостатній приплив приватних інвестицій;
- високий тіньовий сектор.

Так само важливо те що, висока питома вага збиткових підприємств, рентабельність сільськогосподарських підприємств нижче, ніж в цілому по економіці, але ризики в аграрному секторі вищі, ніж в інших галузях.

До 1998 року був низький рівень розвитку сільського господарства, що привів до необхідності розробки податкової реформи особливих заходів підтримки аграрного сектора економіки, тобто введення єдиного сільськогосподарського податку [69].

З 2009 року скасовано обмеження, що не дозволяє переходити на

податковий режим підприємствам, які мають філії або представництва.

Право переходу на єдиний податок четвертої групи отримали підприємства та індивідуальні підприємці. Так само, було знято обмеження на перенесення збитків які, виходять за підсумком попереднього податкового періоду.

Так само при єдиному податку четвертої групи відсутні обмеження за розмірами доходу для переходу на сплату податку, що дозволяє використовувати його великими сільськогосподарськими виробниками.. Тому пільговий режим у вигляді єдиного податку четвертої групи повинен бути реформований. Всі підприємства зобов'язані вести облік показників своєї діяльності, необхідних для обчислення податкової бази суми податку, все це відображається на основі даних бухгалтерського обліку.

Так само, виділимо основні пропозиції для вдосконалення системи оподаткування:

- сформулювати уточнений список платників податків, що мають право застосування єдиного податку четвертої групи;
- надання самостійного права платникам податків вибору об'єкта і ставки оподаткування.

У таблиці 2.1 надані платники податків єдиного податку четвертої групи згідно податкового кодексу, і можливий список переліку платників єдиного податку четвертої групи.

Разом з тим можна відмітити значне зростання тіньового сектора економіки, саме в сфері сільського господарства. На наш погляд, це пов'язано, в тому числі і з законною можливістю застосування цими підприємствами пільгових режимів оподаткування. Це дає можливість для неповної сплати податків деякими підприємствами. Слід виключити ряд платників з числа можливих, що мають право застосовувати спеціальний податковий режим у вигляді сплати єдиного податку четвертої групи.

Таблиця 2.1

Платники податків єдиного податку четвертої групи, змінений перелік

№	Платники податків єдиного податку четвертої групи згідно Податкового кодексу	Можливість використання єдиного податку четвертої групи	
		Існуючі	Проект
1	Підприємства та індивідуальні підприємці, які виробляють сільськогосподарську продукцію, здійснюють первинну і промислову переробку і згодом реалізують сільськогосподарську продукцію (частка доходу не менше 75%).	+	+
2	Споживчі кооперативи при цьому частка доходів від реалізації сільгосппродукції також повинна становити не менше 75% в загальному доході	+	+
3	Рибогосподарські підприємства	+	-
4	Рибогосподарські підприємства та індивідуальні підприємці (в загальному доході від реалізації товарів частка доходів від реалізації їх уловів водних біологічних ресурсів, рибної та іншої продукції з водних біологічних ресурсів за податковий період не менше 75%).	+	-
5	Рибогосподарські підприємства та індивідуальні підприємці, якщо підприємства здійснюють рибальство на судах рибпромислового флоту, яке знаходиться в їхньому володінні та використовується тільки на підставі договору фрахтування.	+	-

Іншим напрямком удосконалення оподаткування сільськогосподарських підприємств є надання можливості платникам податків самостійно вибирати об'єкт оподаткування зі зміною податкової ставки. Умови вибору об'єкта оподаткування єдиним податком четвертої групи і ставки податку наведені в таблиці 2.2. За можливості платниками податків вибрати в якості об'єкта оподаткування доходи що дозволить істотно спростити процедури обліку витрат, а також знизити витрати на ведення відповідної звітності.

Для сільськогосподарських підприємств котрі працюють на спецрежимі, існує обмеження права перенесення збитків на майбутні періоди.

Ефект бюджету від пропонованого напрямку буде складатися за рахунок додаткового надходження з податків загального режиму

оподаткування, які будуть сплачуватися цими підприємствами: податок на прибуток, податок на майно підприємства.

Таблиця 2.2

Можливість вибору об'єкта оподаткування і ставка

Елемент податку	Існуючі	Проект
Об'єкт оподаткування	Земельні ділянки, що перебувають у власності підприємства	Доходи зменшенні на величину виробничих витрат
Ставка	В залежності від класифікації земель	4%
Обмеження за доходами	Дохід від сільськогосподарської діяльності не менше 75%	Дохід від сільськогосподарської діяльності не менше 75%

Ще однією важливою проблемою є стимулювання інвестицій в сільське господарство. Інвестування є тією частиною економіки будь-якої держави, яка безпосередньо і тісно пов'язана з оподаткуванням. Адже інвестиційний клімат в країні залежить від особливостей оподаткування тієї чи іншої галузі економіки. Для планомірного і інтенсивного розвитку сільського господарства, необхідне залучення інвестиційних ресурсів. У зв'язку з цим, для вирішення даної проблеми доцільно запропонувати наступне:

- 1) застосування інвестиційних податкових пільг для платників єдиного податку четвертої групи;
- 2) застосування прискореної амортизації для інвестицій в інновації, природоохоронних та енергозберігаючих технологій в сільському господарстві;
- 3) списання кредиторської заборгованості підприємств по податках і обов'язкових платежах до позабюджетних соціальних фондів, за умови вкладення коштів у реальні інвестиції.

Розрахунок єдиного податку четвертої групи - це трудомісткий процес, який вимагає особливої уважності: невірно розрахована податкова база може привести до серйозних наслідків і штрафів.

Для того, щоб правильно розрахувати податок, потрібен документ, на базі якого можна отримати інформацію для розрахунку податку і заповнити

податкову декларацію.

Законодавство передбачає безліч варіантів узагальнення інформації для цілей податкового обліку. Платник податків мають право вибирати будь-який варіант. Так, наказом про облікову політику в частині податкового обліку СТОВ «Дніпро - Н» передбачено, що для обчислення єдиного податку четвертої групи підприємство може застосовувати будь-які реєстри, які дозволяють визначити базу для обчислення даного податку. Самостійно розроблені форми первинних облікових документів повинні достовірно відображати наявні у підприємства земельні ділянки і містити обов'язкові реквізити. Для підтвердження наявності земельних ділянок можуть використовуватися уніфіковані первинні документи, а також документи, які розроблені самостійно.

Здійснюючи розрахунок оподаткованої бази по єдиному податку четвертої групи, бухгалтер використовує зведені таблиці, застосовуючи програму Microsoft Office Excel.

Ми пропонуємо використовувати податковий реєстр під назвою «Реєстр розрахунку єдиного податку», який спростить роботу бухгалтера і зможе відображати порядок наявності земельних ділянок та частку серед них власних і залучених (рис. 2.3).

З рисунка 2.3 видно, що, заповнивши всі необхідні реквізити СТОВ «Дніпро - Н», в кожен розділ податкового реєстра вносяться дані про наявні земельні ділянки за звітний період.

Після заповнення реєстра за розрахунком єдиного податку четвертої групи головний бухгалтер надає його для ознайомлення і підпису керівнику підприємства, потім ставиться печатка СТОВ «Дніпро - Н» і дата складання податкового реєстра. Документ вважається заповненим і повною мірою відображає облікову інформацію за єдиним сільськогосподарським податком після перевірки і підписання посадовими особами.

РЕЄСТР РОЗРАХУНКУ ЄДИНОГО ПОДАТКУ ЧЕТВЕРТОЇ ГРУПИ

за 2020 рік№ 32

СТОВ «Дніпро - Н»

(найменування підприємства)

Юридична адреса В. Ілляшевської, буд.28,
с. Пушкарівка, Дніпропетровська обл., 51606

КОДИ	
ЄДРПОУ	30770923
КОАТУУ	1221087700
КОПФГ	240
КВЕД	01.11

Землі сільськогосподарського призначення					
Категорія земель	Площа, га	Грошова нормативна оцінка землі, грн	Ставка єдиного податку, %	Сума, грн	Право власності
Рілля	40	30251,00	0,95	11495,38	власні
Рілля	20	30223,00	0,95	5742,37	орендовані
Багаторічні насадження	5	55608,28	0,57	1584,84	власні
Пасовища	2	6232,31	0,95	118,41	власні
Х	67	Х	Х	18941	Х

Сума до сплати з єдиного податку четвертої групи вісімнадцять тисяч дев'ятсот сорок одна грн. 00 коп.

Керівник СТОВ «Дніпро - Н»
(посада) (найменування підприємства)

Кукса А.І.
(прізвище, ініціали)

Головний бухгалтер
(посада)

Галушка Т.М.
(прізвище, ініціали)

Дата _____ М.П.

Рис. 2.3. Реєстр розрахунку єдиного податку четвертої групи

При перевірці правильності обчислення і сплати єдиного податку четвертої групи в СТОВ «Дніпро - Н» за допомогою реєстра розрахунку єдиного податку з'явиться можливість контролювати:

- правильність і повноту формування податкової бази;
- своєчасність формування податкової бази;

- дотримання співвідношення основних ключових показників при визначенні податкової бази;

- обороти по кредиту рахунку 64 «Розрахунки за податками і платежами», аналітичним рахунком в зіставленні з даними, зазначеними в податковій декларації;

- розрахунок показників, які необхідні для правильного обліку сум єдиного податку четвертої групи;

- обґрунтованість внесення виправлень до податкової звітності та податкових реєстрів попередніх податкових періодів.

Отже, можна зробити висновок що рекомендації та вдосконалення податкової системи щодо сплати єдиного податку четвертої групи шляхом застосування розглянутих вище пропозицій, приведуть до поліпшення в економіці в цілому.

Висновки до другого розділу:

1. Сільськогосподарське товариство з обмеженою відповідальністю «Дніпро - Н» розташоване в с. Пушкарівка Кам'янського району Дніпропетровської області. Аналіз фінансового стану показав слабкі сторони в діяльності підприємства, так керівництву підприємства слід звернути увагу на стан дебіторської заборгованості, адже її зростання в майбутньому призведе до банкрутства.

2. Бухгалтерська служба сільськогосподарського товариства з обмеженою відповідальністю «Дніпро - Н» має лінійну структуру, тобто працівники бухгалтерії підпорядковуються головному бухгалтеру. На підприємстві затверджений і діє наказ про облікову політику, що регламентує основні положення ведення обліку.

3. Досліджуване сільськогосподарське товариство з обмеженою відповідальністю «Дніпро - Н» є платником єдиного податку четвертої групи.

Єдиний податок четвертої групи замінює собою сплату двох основних податків. Перший замінний податок - податок на прибуток. Сільськогосподарські товаровиробники звільнені від сплати податку на прибуток від сільськогосподарської діяльності. Другий - сільськогосподарські підприємства не сплачують податок на майно у складі плати за землю.

4. Для відображення єдиного податку четвертої групи СТОВ «Дніпро - Н» використовує рахунок 64 «Розрахунки за податками і платежами» призначений для узагальнення інформації про розрахунки з бюджетами з податків і зборів, що сплачуються підприємством. Рахунок 64 «Розрахунки за податками і платежами» кредитується на суми, належні за податковим деклараціям (розрахунками) до внеску до бюджетів. За дебетом рахунка 64 «Розрахунки за податками і платежами» відображаються суми, фактично перераховані до бюджету, а також суми податку на додану вартість.

5. Сільськогосподарське підприємство «Дніпро - Н» складає і подає податкову декларацію з єдиного податку четвертої групи за місцем реєстрації земельної ділянки. Декларація подається до Фіскальної служби України за встановленою формою в паперовому та електронному вигляді разом з документами, які відповідно до Податкового кодексу повинні додаватися до податкової декларації.

6. Основними пропозиціями для вдосконалення системи оподаткування: сформулювати уточнений список платників податків, що мають право застосування єдиного податку четвертої групи; надання самостійного права платникам податків вибору об'єкта і ставки оподаткування.

7. Важливим напрямком удосконалення оподаткування сільськогосподарських підприємств є надання можливості платникам податків самостійно вибирати об'єкт оподаткування зі зміною податкової ставки.

РОЗДІЛ 3. ВНУТРІШНІЙ ПОДАТКОВИЙ КОНТРОЛЬ НА ПІДПРИЄМСТВІ ТА НАПРЯМИ ЙОГО ПОКРАЩЕННЯ

3.1. Загальні принципи організації внутрішнього податкового контролю

Існуючи в рамках складної і безперервно розвиваючої податкової системи, будь-яке підприємство прагне до гармонійного поєднання стабільності здійснення своєї діяльності з задоволенням інтересів держави в частині своєчасності та повноти сплати податків. Однак у зв'язку з частими змінами в законодавстві, суб'єктивізмом і відсутністю чіткої позиції контролюючих органів, а також за рядом внутрішніх причин серед яких низька кваліфікація фахівців податкового відділу і відсутність надійної системи внутрішнього податкового контролю у підприємства виникають різного роду помилки в частині виконання податкового законодавства [6; 36].

До найбільш поширених помилок в частині виконання податкового законодавства належать:

- прострочення сплати податків;
- арифметичні помилки в податкових розрахунках;
- несвоєчасне надання звітної інформації в податкові органи;
- невірне тлумачення норм чинного податкового права;
- робота по застарілому податковому законодавстві [12; 40].

Вчинення даного роду помилок сприяють виникненню податкових ризиків у частині донарахувань пені та штрафів або переплати податків на користь держави, що призводить до підвищення фінансових втрат підприємства.

Ефективним інструментом зниження податкового ризику є внутрішній податковий контроль. Система внутрішнього податкового контролю є частиною системи внутрішнього контролю сільськогосподарського підприємства в цілому і являє собою сукупність різних елементів, взаємодія

яких, що дозволяє забезпечити здійснення податкового контролю та цілей, на які він спрямований [42; 75].

Основними елементами системи внутрішнього податкового контролю виступають:

- суб'єкт податкового контролю - особи, які мають контрольні повноваження в сфері оподаткування;
- об'єкт податкового контролю - це земельні ділянки, що перебувають у розпорядженні підприємства;
- правильність обчислення і сплати податків;
- контрольні дії (процедури) - сукупність методів, що дозволяють здійснити контроль;
- контрольне середовище - філософія керівництва;
- період проведення - платіжний податком календар (оперативний контроль,
- періодичний контроль, документальний контроль, фактичний контроль) [22].

Процес здійснення внутрішнього податкового контролю можна розділити на тактичний (поточний) і стратегічний.

Тактичний податковий контроль передбачає забезпечення дотримання податкового законодавства, а також локальних норм, в тому числі облікової політики для цілей оподаткування, внутрішніх документів підприємства. Даний вид контролю спрямований на мінімізацію витрат і забезпечення достатньої впевненості в тому, що будуть досягнуті цілі в майбутньому, що виражатиметься в достовірності податкової звітності при відповідності чинному податковому законодавству.

В рамках здійснення тактичного внутрішнього податкового контролю проводяться наступні заходи:

- аналіз нормативно-правової бази;
- моніторинг підконтрольних об'єктів;
- зіставлення прогнозів податкових зобов'язань економічного суб'єкта;

- виявлення виникаючих помилок і їх усунення, своєчасність при виконанні податкових зобов'язань;
- дослідження причин відхилень від базових показників [34; 50].

Більше 90% підприємств сільського господарства не мають регулярно функціонуючої системи внутрішнього контролю [44]. З нашої точки зору сільгосп підприємства обов'язково повинні приділяти значну увагу внутрішньому контролю.

Незважаючи на те, що внутрішній податковий контроль так само несе за собою певні витрати не варто випускати з уваги, що вони окупляться відсутністю штрафних санкцій та проблем з податковими органами.

Внутрішній контроль - процес, спрямований на отримання достатньої впевненості в тому, що підприємство забезпечує [51]:

- а) ефективність і результативність своєї діяльності, в тому числі досягнення фінансових і операційних показників, збереження активів;
- б) достовірність і своєчасність бухгалтерської (фінансової) та іншої звітності;
- в) дотримання чинного законодавства, в тому числі при здійсненні фактів господарського життя і веденні бухгалтерського обліку.

Основна мета внутрішнього контролю полягає в тому, щоб виявити слабкі місця і помилкові рішення, своєчасно виправити їх і не допустити повторення. Проблема організації внутрішнього контролю стає дуже актуальною в зв'язку зі змінами в законодавчій базі, непростій економічній ситуації в країні і, як наслідок, підвищеними вимогами власників бізнесу, пов'язаними зі зниженням ризиків економічної діяльності [55].

Процес здійснення внутрішнього податкового контролю можна розділити на тактичний (поточний) і стратегічний.

Тактичний податковий контроль передбачає забезпечення дотримання податкового законодавства, а також локальних норм, в тому числі облікової політики для цілей оподаткування, внутрішніх документів підприємства. Даний вид контролю спрямований на мінімізацію витрат і забезпечення

достатньої впевненості в тому, що будуть досягнуті цілі в майбутньому в достовірної податкової звітності при відповідності з чинним цивільним та податковим законодавством.

В рамках здійснення тактичного внутрішнього податкового контролю проводяться такі заходи:

- аналіз нормативно-правової бази;
- моніторинг підконтрольних об'єктів;
- зіставлення прогнозів податкових зобов'язань економічного суб'єкта, щоквартального графіка податкових витрат з фактичними показниками;
- виявлення виникаючих помилок і їх усунення, своєчасність при виконанні податкових зобов'язань;
- дослідження причин відхилень від базових показників [10].

Важливим завданням внутрішнього податкового контролю виступає оптимізація оподаткування, і скорочення податкового тягаря підприємства. Дане завдання виконується в рамках стратегічного внутрішнього податкового контролю на основі податкового планування.

Податкове планування являє собою процес, що полягає у виявленні можливої податкової економії, залишаючись в рамках чинного законодавства. Будучи частиною загальної системи контролю, податкове планування дозволяє забезпечити складання прогнозів податкових зобов'язань сільгосп підприємств, спрогнозувати можливі наслідки планованих угод, розробити графік співвідношення виконання податків і зміни фінансових ресурсів підприємства, дати аналіз можливих причин істотних відхилень від середньостатистичних показників діяльності та податкові наслідки операції, що проводяться.

В рамках проведення стратегічного внутрішнього податкового контролю проводиться складання бюджету податків. До бюджету податків включена інформація по нарахуванню та сплаті податків, згрупованих за видами, із зазначенням бази оподаткування та передбачуваної заборгованості перед бюджетом. Бюджет податків необхідний для подальшого розрахунку

фінансових показників сільськогосподарського підприємства і визначення впливу на них податкового тягаря, а також для створення платіжного календаря і оптимізації податків [19].

Податковий контроль виступає як певний механізм управлінського процесу на підприємстві, що виконує одночасно організаційну, контрольну та інформаційну функції. Так, наприклад, внутрішній податковий контроль може акумулювати інформацію про стан розрахунків з бюджетом, на основі чого користувачі можуть приймати певні рішення. Крім того, дана інформація може бути використана для оцінки ефективності систем управління і контролю над податковими ризиками [76]. Для подальшого аналізу внутрішнього податкового контролю розглянемо його елементи.

Основні елементи внутрішнього контролю економічного зображені на рисунку 3.1.

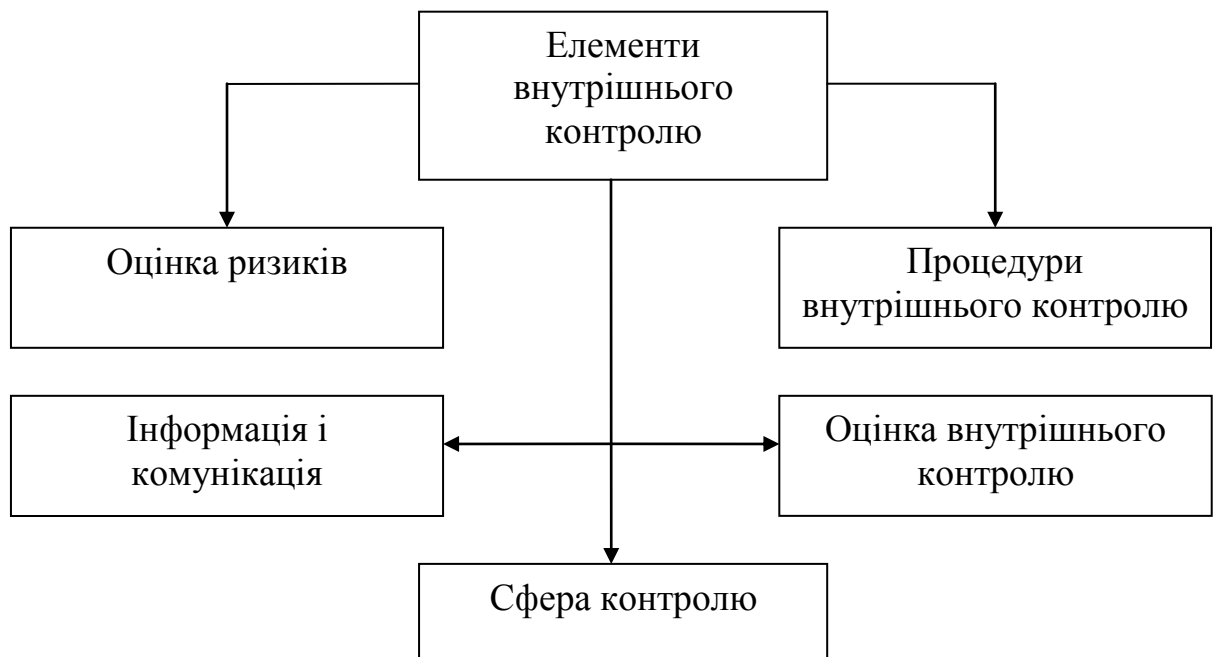

Рис. 3.1. Елементи внутрішнього податкового контролю

Оцінка податкових ризиків включає аналіз податкового законодавства, арбітражної практики.

Процедури внутрішнього податкового контролю - це конкретні дії, спрямовані на запобігання або своєчасне виявлення помилок, пов'язаних з оподаткуванням.

Достовірна інформація забезпечує функціонування внутрішнього податкового контролю. А комунікація виражається в поширенні інформації, необхідної для здійснення внутрішнього податкового контролю.

Отже, внутрішній податковий контроль сільськогосподарського підприємства є беззаперечною перевагою підприємства, що проявляється у запобіганні можливих порушень податкового обліку.

3.2. Внутрішній податковий контроль на СТОВ «Дніпро - Н»

В сучасних умовах податковий контроль поступово трансформується з державної функції в процесі розвитку податкового адміністрування в господарській сфері та проявляється через внутрішній податковий контроль сільськогосподарського підприємства.

Метою податкового внутрішнього контролю є перевірка своєчасності, надійності і достовірності інформації, що міститься в податковій звітності.

Система внутрішнього податкового контролю сільськогосподарського товариства з обмеженою відповідальністю «Дніпро - Н» являє собою сукупність інструментаріїв, спрямованих на виявлення, попередження, профілактику податкових правопорушень, помилок в арифметичних розрахунках при обчисленні податків, оптимізацію податкових відрахувань, визначення наслідків податкових ризиків.

Податкові ризики проявляються в можливості несприятливих наслідків податкових взаємовідносин, які виступають у вигляді сформованих претензій або донарахувань податків.

Є і зворотна ситуація, коли має місце переплата за нарахованими податками в бюджет, що також негативно позначається на підприємстві у

вигляді втрачених грошових коштів, які могли б бути спрямовані на розширення сільськогосподарського виробництва.

Зовнішніми причинами негативних наслідків податкових ризиків виступають можливі зміни в законодавстві щодо введення єдиного податку четвертої групи, зміни критеріїв віднесення до сільськогосподарських товаровиробників, спірні моменти з податковими органами.

Внутрішні причини податкових ризиків:

- низькокваліфікований склад податкових фахівців на підприємстві або їх відсутність;
- несформована уніфікована система запобігання і мінімізації податкових ризиків.

Алгоритм проведення внутрішнього контролю розрахунків з єдиного податку четвертої групи на СТОВ «Дніпро - Н» можна розділити на три етапи: попередній, основний і підсумковий (рис. 3.2).

Рис. 3.2. Алгоритм проведення перевірки розрахунків з єдиного податку четвертої групи

Кожен етап передбачає виконання процедур по виконанню перевірки, що сприяють досягненню поставлених цілей і завдань.

Об'єктами перевірки по правильності обчислення єдиного податку виступають дані Держкомзему та форма 50 с.-г.

Джерелами інформації виступає податкова декларація з єдиного податку четвертої групи.

З метою успішного досягнення цілей проведення перевірки щодо розрахунків за єдиним податком, необхідно також звернути увагу на ключові за значимістю галузі контролю.

На основному етапі перевірки використовуються такі процедури:

- визначення інформаційної бази для проведення перевірки;
- оцінка системи внутрішнього аудиту;
- визначення правильності ведення та організації бухгалтерського обліку за операціями формування оподаткованої бази, за рахунком 64 «Розрахунки за податками і платежами»;
- виявлення правильності арифметичних розрахунків при обчисленні єдиного податку четвертої групи;
- визначення правильності визначення податкової бази;
- оцінка правильності заповнення декларації з єдиного податку четвертої групи.

Час проведення перевірки, характер проведених процедур регламентується внутрішніми документами підприємства, перевірка здійснюється безпосередньо перед або після здачі звітності.

Після закінчення перевірки складається звіт з рекомендаціями щодо усунення виявлених порушень.

На особливу увагу при проведенні податкового контролю також заслуговують розрахунки з податку на додану вартість, який значно впливає на діяльність сільськогосподарських підприємств. На наш погляд, основним його недоліком є те, що податок на додану вартість відволікає обігові кошти з господарського обороту сільськогосподарських суб'єктів і також збільшує

ціну реалізації, знижуючи конкурентоспроможність продукції галузі. Однак ряд положень Податкового кодексу, що регламентують порядок обчислення і сплати податку на додану вартість, пом'якшує негативний вплив даного податку. Конструкція податку на додану вартість передбачає можливість заліку суми податку, сплаченого при придбанні товарів (робіт), послуг, що використовуються у виробничій діяльності.

Більшість підприємств, в тому числі і СТОВ «Дніпро - Н», які застосовують єдиний податок четвертої групи, повинні реалізовувати свою продукцію (роботи, послуги) або кінцевому споживачу, або контрагенту, який не є платником ПДВ. Дані платники податків є не вигідними партнерами для інших контрагентів.

Це відбувається через те, що при придбанні товарів (продукції) у таких підприємців покупці не можуть приймати по ним податок на додану вартість до заліку, хоча самі підприємці при придбанні сировини, матеріалів, комплектуючих і т.д. податок сплатили.

Зазначені вище особливості нарахування єдиного податку і податку на додану вартість в сільськогосподарському виробництві визначили значимість створення на підприємстві служби внутрішнього податкового контролю.

Одним з перешкод в роботі служби внутрішнього контролю є відсутність стандартів, що регламентують процес проведення податкової перевірки.

Одним з ускладнень в роботі внутрішніх аудиторів є відсутність належної координації як між співробітниками служби внутрішнього контролю, так і між співробітниками перевіряємих підрозділів і, як наслідок, зниження якості і невиконання роботи в зазначені терміни. Щоб уникнути подібних ситуацій необхідна внутрішня регламентація підпорядкування суб'єктів перевірки, їх функціональна підтримка, визначення порядку координації дій співробітників як служби внутрішнього контролю, так і перевіряємих підрозділів.

Отже, податковий контроль на сільськогосподарському товаристві з

обмеженою відповідальністю «Дніпро - Н» є інструментом, який сприяє оптимізації, підвищенню ефективності сільськогосподарської діяльності, мінімізації податкових ризиків, профілактиці можливих податкових порушень. Таким чином, на сьогоднішньому етапі розвитку сільського господарства податковий контроль виступає необхідним елементом його сталого розвитку в подальшій перспективі.

3.3. Рекомендації по удосконаленню системи внутрішнього податкового контролю

Зважаючи на виняткове значення системи внутрішнього контролю ми рекомендуємо наступні процедури внутрішнього податкового контролю, що сприятимуть зниженню податкового ризику на підприємстві:

- регулярне відстеження змін податкового та бухгалтерського законодавства;
- моніторинг арбітражної практики;
- контроль за виконанням податкових зобов'язань;
- своєчасне виявлення та виправлення податкових помилок;
- звернення по неоднозначним ситуаціям в податкові органи за письмовими роз'ясненнями;
- проведення звірок станом розрахунків по податках.

Зазначені процедури ми пропонуємо використовувати для звіту про проведення контролю. Приклад звіту вказано в таблиці 3.1. Звіт про проведення процедур внутрішнього контролю ми пропонуємо щоквартально подавати керівництву, оскільки авансові платежі сплачуються до 30 числа місяця, наступного за кварталом, щоб була можливість виявити помилку до настання строку сплати авансового платежу.

Виправлення податкової помилки складається з трьох етапів [16; 78]:

- 1) внесення змін до даних податкового і бухгалтерського обліку:

підприємства;

2) перерахування в бюджет недоплаченої суми податку з урахуванням пені;

3) здача до органів Фіскальної служби України уточненої декларації за період, в якому були допущені порушення.

Таблиця 3.1

Приклад щоквартального звіту про проведення процедур внутрішнього податкового контролю

Найменування показника звіту	Опис
Дата складання звіту	01.10.20
Період перевірки	01.07.20-30.09.20
Виявлені порушення	Виявлено включення в податкову базу нормативної вартості земельних ділянок, не підтверджених документами.
Внесені зміни до податкової звітності	Збільшена податкова база на 16350 грн.
Сума податку, необхідна до доплати	2453 грн.
Дата перерахування	01.10.20
Дата надання уточненої податкової декларації	05.10.20

Ми пропонуємо здійснювати внутрішній податковий контроль підприємствам, що сплачують єдиний податок четвертої групи за етапами, відображеними на рисунку 3.3.

Внутрішній податковий контроль може здійснюватися як спеціальною службою з внутрішнього контролю, так і окремими фахівцями (бухгалтерами).

Спеціаліст, який відповідає за внутрішній податковий контроль на підприємстві, повинен здійснювати:

- контроль за правильністю обчислення і своєчасністю сплати податку;
- взаємодія з податковими органами;
- розрахунки по оптимізації оподаткування підприємства;
- контроль за правильністю складання звітів по страхових внесках і ПДФО.

Рис. 3.3. Етапи проведення внутрішнього податкового контролю при сплаті єдиного податку четвертої групи

Всі наші рекомендації здійснюватиме бухгалтер (фахівець з внутрішнього податкового контролю), щомісяця, складаючи звіт за виявленими порушеннями.

Проаналізувавши податкові ризики і внутрішній податковий контроль, ми прийшли до принципів внутрішнього податкового контролю, що зображені на рисунку 3.4.

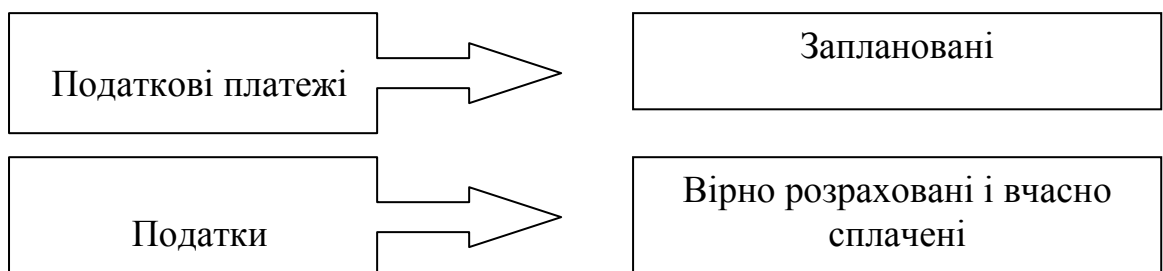

Рис. 3.4. Принципи внутрішнього податкового контролю

Облікова політика затверджується наказом керівника. Даний документ складається в частині бухгалтерського обліку та в частині податкового обліку. Необхідно розподіляти, оскільки облікова політика повинна наближати по двом цілям, з метою бухгалтерського обліку задовольнити інтереси інвесторів, а з метою податкового – оптимізувати податки.

В обліковій політиці з метою оподаткування повинен бути відображений об'єкт оподаткування.

Так само в обліковій політиці необхідно висвітлити розділ по внутрішньому податковому контролю. При розробці порядку контролю підприємство повинно визначити коло відповідальних осіб і контрольні процедури.

Таблиця 3.2

Карта податкових ризиків

Ризикоутворюючі фактори	Заходи
Імовірність втрати права на застосування єдиного податку	Контроль за величиною доходів від реалізації сільськогосподарської продукції
Порушення встановлених термінів надання податкової звітності та сплати податку	Складання графіка сплати авансових платежів, встановлення нагадування на робочому комп'ютері фахівця, що займається внутрішнім податковим контролем про терміни
Неправильне обчислення податку	Арифметичний перерахунок сум отриманих податків. Перевірка відповідності застосовуваного порядку розрахунку податків нормам чинного законодавства і внутрішніх документів (облікова політика, положення щодо податкового обліку).
Зміна податкового законодавства і арбітражної практики	Моніторинг податкового законодавства та арбітражної практики. Контроль за нововведеннями і їх впливом на діяльність підприємства.
Відсутність кваліфікованих співробітників в сфері оподаткування.	Проведення заходів щодо підвищення кваліфікації працівників (курси підвищення кваліфікації, підписка на друковані видання, семінари та ін.). Перегляд кадрової політики підприємства в області підбору персоналу.
Відсутність або погано організована інформаційно-технологічна система обліку.	Застосування, оновлення програмного забезпечення
Виявлення порушень при податковій перевірці	Проведення внутрішнього податкового контролю. Розробка внутрішніх нормативних документів регламентують порядок обчислення і сплати податків.

Як метод здійснення внутрішнього податкового контролю може бути створення карти податкових ризиків. Дана карта наведена в таблиці 3.2 і включає опис всіх можливих факторів, що сприяють виникненню податкового ризику підприємства та заходи щодо їх попередження.

Метою карти податкових ризиків є визначення на її основі в будь-який момент часу найбільш значущих податкових ризиків для підприємства і їх попередження.

Карта податкових ризиків може бути використана як на невеликому підприємстві, без утворення окремої служби внутрішнього контролю, так і на великому, де дана служба внутрішнього контролю існує.

Методика внутрішнього податкового контролю представлена на рисунку 3.5 і складається з попереднього, поточного і наступного етапів.

Рис. 3.5. Методика внутрішнього податкового контролю

Не менш важливим завданням внутрішнього податкового контролю виступає оптимізація оподаткування і скорочення податкового тягаря підприємства. Дане завдання виконується в рамках стратегічного внутрішнього податкового контролю на основі податкового планування. Податкове планування являє собою процес, що полягає у виявленні можливої податкової економії, залишаючись в рамках діючого законодавства.

Будучи частиною загальної системи контролю податкове планування дозволяє:

- забезпечити складання прогнозів податкових зобов'язань підприємства;
- спрогнозувати можливі наслідки планованих угод;
- розробити графік співвідношення виконання податків і зміни фінансових ресурсів підприємства;
- дати аналіз можливих причин істотних відхилень від середньостатистичних показників діяльності підприємства та податкові наслідки операції, що проводиться.

Важливим методом стратегічного внутрішнього податкового контролю є також складання бюджету податків. До бюджету податків включена інформація по нарахуванню та сплату податків, згрупованих за видами, із зазначенням бази оподаткування та передбачуваної заборгованості перед бюджетом.

Бюджет податків необхідний для подальшого розрахунку фінансових показників підприємства і визначення впливу на них податкового тягаря, а також для створення платіжного календаря і оптимізації податків.

Отже, система внутрішнього податкового контролю являє собою контроль, який створюється і здійснюється самим підприємством в інтересах власників і регламентується внутрішніми документами підприємства щодо дотримання порядку розрахунків за податками з бюджетом і мінімізації ризиків, пов'язаних з обчисленням і сплатою податків, а також заходами по мінімізації оподаткування.

Висновки до третього розділу:

1. Ефективним інструментом зниження податкового ризику є внутрішній податковий контроль. Система внутрішнього податкового контролю є частиною системи внутрішнього контролю сільськогосподарського підприємства в цілому і являє собою сукупність різних елементів, взаємодія яких, що дозволяє забезпечити здійснення податкового контролю та цілей, на які він спрямований.

2. Важливим завданням внутрішнього податкового контролю виступає оптимізація оподаткування, і скорочення податкового тягара підприємства. Дане завдання виконується в рамках стратегічного внутрішнього податкового контролю на основі податкового планування.

3. Система внутрішнього податкового контролю сільськогосподарського товариства з обмеженою відповідальністю «Дніпро - Н» являє собою сукупність інструментаріїв, спрямованих на виявлення, попередження, профілактику податкових правопорушень, помилок в арифметичних розрахунках при обчисленні податків, оптимізацію податкових відрахувань, визначення наслідків податкових ризиків.

4. Недоліками в роботі служби внутрішнього контролю є відсутність стандартів, що регламентують процес проведення податкової перевірки; відсутність належної координації як між співробітниками служби внутрішнього контролю, так і між співробітниками перевіряємих підрозділів і, як наслідок, зниження якості і невиконання роботи в зазначені терміни.

5. Для удосконалення системи внутрішнього контролю на СТОВ «Дніпро – Н» пропонуємо скласти звіт про проведення контролю. Звіт про проведення процедур внутрішнього контролю ми пропонуємо щоквартально подавати керівництву, оскільки авансові платежі за сплачуються до 30 числа місяця, наступного за кварталом, щоб була можливість виявити помилку до настання строку сплати авансового платежу.

6. В обліковій політиці з метою оподаткування повинен бути відображений об'єкт оподаткування. Так само в обліковій політиці необхідно висвітлити розділ по внутрішньому податковому контролю. При розробці порядку контролю підприємство повинно визначити коло відповідальних осіб і контрольні процедури.

7. Як метод здійснення внутрішнього податкового контролю може бути створення карти податкових ризиків. Дана карта включає опис всіх можливих факторів, що сприяють виникненню податкового ризику підприємства та заходи щодо їх попередження.

ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ

За результатами проведено дослідження на тему: «Організаційно-методичні аспекти обліку та контролю єдиного податку сільськогосподарського підприємства та їх удосконалення» можна надати наступні висновки:

1. Сільське господарство є системоутворюючою складовою національної економіки, це дозволяє сформувати основи збереження суверенності держави - продовольчої і, певною мірою, економічної, екологічної безпеки, що забезпечує розвиток технологічно пов'язаних галузей національної економіки та формує соціально-економічні основи розвитку сільських територій. Збільшення агробізнесу - це світовий тренд, який сам по собі представляє позитивне явище.

2. Поряд з іншими державними методами підтримки, існує метод податкового стимулювання виробників сільськогосподарської галузі, який має особливо важливе значення. У податковій системі налічується кілька спеціальних режимів, здатних полегшити податкове навантаження аграріїв. Одним з них є єдиний податок четвертої групи, розроблений спеціально для галузі сільського господарства. Застосування цього режиму звільняє платників податків від сплати ряду податків, тим самим дозволяючи знизити податкове навантаження.

3. Сільське господарство належить до галузей, яким для успішного розвитку необхідна допомога держави. Це обумовлено тим, що галузь є високоризиковою, але при цьому не найприбутковішою, і відповідно інтерес інвесторів до ній невисокий.

4. Проведений аналіз фінансового стану сільськогосподарського товариства з обмеженою відповідальністю «Дніпро - Н» показав, про недоцільність відстрочення платежів за реалізовану сільськогосподарську продукцію. Так, показник дебіторської заборгованості зріс з 450 тис. грн. у

2015 році до 1157 тис. грн. у 2019 році, як наслідок зниження показника чистого прибутку до 51 тис. грн. у 2019 році проти 2554 тис. грн. у 2015 році. Керівництву необхідно переглянути платіжну політику зі сторони покупців, адже не вживання заходів може стати причиною збитковості діяльності підприємства в майбутньому.

5. Сільськогосподарське товариство з обмеженою відповідальністю «Дніпро - Н» має бухгалтерську службу, структура якої відповідає лінійній. За якою всі працівники бухгалтерії підпорядковуються головному бухгалтеру. Згідно затвердженому наказу про облікову політику ведеться бухгалтерський облік. Організація бухгалтерського обліку передбачає технологічний і методичний аспекти.

6. Для відображення податкових нарахувань сільськогосподарське товариство з обмеженою відповідальністю «Дніпро - Н» застосовує рахунок 64 «Розрахунки за податками і платежами». За кредитом рахунка відображаються суми, належні за податковим деклараціям (розрахунками) до внеску до бюджетів, а за дебетом відображаються суми, фактично перераховані до бюджету, а також суми податку на додану вартість.

7. Сільськогосподарське товариство з обмеженою відповідальністю «Дніпро - Н» є платником єдиного податку четвертої групи. Сплата єдиного податку четвертої групи дозволяє уникнути сплати таких основних податків, як податок на прибуток та майновий податок у складі плати за землю.

8. Підсумковою документацією з нарахування та сплати єдиного податку четвертої групи - податкова декларація, котра подається за місцем реєстрації земельної ділянки. Податкова декларація подається до органів Фіскальної служби України згідно встановленої форми, як у паперовому, так і в електронному вигляді та разом з документами передбаченими Податковим кодексом України.

9. Внутрішній податковий контроль - це цілеспрямована управлінська діяльність щодо дотримання та застосування норм законодавства щодо податків і зборів, виявлення допущених порушень, а також проведення

заходів по оптимізації оподаткування.

10. На сільськогосподарському товаристві з обмеженою відповідальністю «Дніпро - Н» наявна система внутрішнього податкового контролю, яка являє собою сукупність інструментаріїв, які спрямовані на виявлення, попередження, профілактику податкових правопорушень, помилок в арифметичних розрахунках при обчисленні податків, оптимізацію податкових відрахувань, визначення наслідків податкових ризиків.

11. Серед недоліків системи внутрішнього контролю СТОВ «Дніпро - Н» слід відмітити відсутність стандартів, що регламентують процес проведення податкової перевірки; відсутність належної координації як між співробітниками служби внутрішнього контролю, так і між співробітниками перевіряємих підрозділів і, як наслідок, зниження якості і невиконання роботи в зазначені терміни.

Основними напрямками удосконалення обліку та контролю єдиного податку на сільськогосподарському товаристві з обмеженою відповідальністю «Дніпро – Н » є:

1. Обмеження переліку платників єдиного податку четвертої групи, за рахунок підприємств, що знаходяться в пільгових умовах за рахунок політичних факторів, що дозволить збільшити надходження до консолідованого бюджету.

2. Розробка моделі єдиного податку четвертої групи з альтернативною базою оподаткування, що дозволить сільськогосподарським підприємствам істотно знизити трудомісткість і витрати на ведення бухгалтерського обліку та формування звітності.

3. Застосування в сільськогосподарських підприємствах розробленого податкового реєстра, що дозволить не тільки знизити трудомісткість визначення податкової бази з єдиного податку четвертої групи, а й забезпечить систематизацію повної і достовірної інформації щодо наявних у розпорядженні підприємства земельних ділянок.

4. Стимулювання інвестицій в сільське господарство. Інвестування є

тією частиною економіки будь-якої держави, яка безпосередньо і тісно пов'язана з оподаткуванням. Адже інвестиційний клімат в країні залежить від особливостей оподаткування тієї чи іншої галузі економіки. Для планомірного і інтенсивного розвитку сільського господарства, необхідне залучення інвестиційних ресурсів.

5. Застосування рекомендованих процедур внутрішнього податкового контролю, задля повноти складання звіту про проведення контролю. Звіт про проведення процедур внутрішнього контролю ми пропонуємо щоквартально подавати керівництву, оскільки авансові платежі сплачуються до 30 числа місяця, наступного за кварталом, щоб була можливість виявити помилку до настання строку сплати авансового платежу.

6. Розробка етапів проведення внутрішнього податкового контролю, дозволить здійснювати контроль за правильністю обчислення і своєчасністю сплати податку; налагодити взаємодію з податковими органами; провести розрахунок оптимізації оподаткування підприємства.

7. Доповнення наказу про облікову політику розділом про внутрішній податковий контроль, що міститиме основні положення та принципи проведення внутрішнього контролю на підприємстві, тим самим визначаючи коло відповідальних осіб і контрольні процедури.

8. Створення карти податкових ризиків дозволить визначити в будь-який момент часу найбільш значущі податкові ризики для підприємства та дасть можливість їх попередити.

9. Застосування методики внутрішнього податкового контролю, яка повинна бути спрямована як на виявлення відхилень від норм податкового законодавства, так і на їх запобігання.

10. Впровадження податкового планування, що дозволить забезпечити складання прогнозів податкових зобов'язань підприємства; спрогнозувати можливі наслідки планованих угод; розробити графік співвідношення виконання податків і зміни фінансових ресурсів підприємства; дати аналіз можливих причин істотних відхилень від середньостатистичних показників

діяльності підприємства та податкові наслідки операції, що проводиться.

11. Складання бюджету податків, який необхідний для подальшого розрахунку фінансових показників підприємства і визначення впливу на них податкового тягаря, а також для створення платіжного календаря і оптимізації податків.

Вважаємо, що запропоновані практичні рекомендації поліпшать діючу систему обліку та контролю єдиного податку четвертої групи на сільськогосподарському товаристві з обмеженою відповідальністю «Дніпро - Н».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Букало Н. А. Складання та подання податкової звітності підприємств з податку на прибуток. Вісник Одеського національного університету імені І. Мечникова. 2016. № 4 (46). С. 192–195.
2. Бутинець Ф. Ф. Бухгалтерський словник. Житомир : Рута, 2001. 224 с.
3. Бутинець Ф. Ф., Остап'юк Н. А. Звітність підприємств : навч. посіб. Житомир : ЖДТУ, 2005. 612 с.
4. Буряковський В. В., Кармазін В. Я., Каламбет С. В., Водолазська О. А. Податки : навч. посіб. Дніпропетровськ : Пороги, 1998. 645 с.
5. Василик О. Д., Павлюк К. В. Державні фінанси України : навч. посіб. Київ : НІОС. 2002. 600 с.
6. Василик О. Д., Буковинський С. А., Павлюк К. В. Фінансова стабілізація: суть, заходи, проблеми. Фінанси України. 1996. № 3-4. С. 5-28.
7. Вахновська Н. А. Податковий кодекс в контексті реформування податкової системи України. Економічний форум України. 2011. № 1. С. 1-8.
8. Верига Ю. А., Ватуля І. Д., Левченко З. М. Звітність підприємств : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2008. 776 с.
9. Гаврилюк Р. О. До питання про юридичну природу прав платників податків. Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні : матеріали ІХ регіон. наук.-практ. конф. (Львів, 5–6 лют.). Львів : Львів. нац. ун-ту імені І. Франка, 2013. С. 192–195.
10. Гайдучий П. І., Саблук П. Т., Лупенко Ю. О., Федоров М. М. Аграрна реформа в Україні. Київ : ННЦ ІАЕ, 2005. 424 с.
11. Гафурова О. В. Сільськогосподарська діяльність (сільськогосподарське виробництво) як об'єкт аграрних правовідносин. Підприємництво, господарство і право. 2018. № 4. С. 56–59.
12. Герасимук І. В. Облік та контроль розрахунків

сільськогосподарських підприємств з бюджетом : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.09. Київ, 2007. 23 с.

13. Герасименко С. С. Статистика : підручник. 2-ге вид., переробл. і доповн. Київ : КНЕУ, 2000. 467 с.

14. Горський І. В. Податки в економічній стратегії держави. Фінанси. 2018. № 8. С. 36–39.

15. Гречана С. І. Податкові стимули розвитку підприємств у сучасних умовах. Бізнес Інформ. 2012. № 9. С. 244–249. 34. Гудзь О. Є. Сучасний вимір фінансового забезпечення виробничої діяльності агроформувань. Облік і фінанси АПК. 2008. № 2. С. 8–12.

16. Давідов Г. М. Звітність підприємств : навч. посіб. Київ : Знання, 2010. 623 с.

17. Данилишин Б. М., Кондрашов О. М. Державна підтримка та податкове регулювання підприємницької діяльності в Україні : монографія. Донецьк : Юго Восток, 2010. 296 с.

18. Дем'яненко М. Я. Основи податкових відносин в АПК. Київ : УААН, 1999. 72 с.

19. Довгалюк В. І., Ярмоленко Ю. Ю. Податкова система : навч. посіб. Київ : Центр учб. літ., 2007. 360 с.

20. Дулік Т. О., Александрюк Т. Ю. Теоретичні підходи до оцінки змісту єдиного податку. Вісник економічної науки України. 2014. № 1. С. 31–35.

21. Євлампієв К. В. Державна підтримка сільського господарства. Вісник Харківського національного аграрного університету. 2007. № 8. С. 124–129.

22. Єрмоленко В. М., Гафурова О. В., Гребенюк М. В. Аграрне право України : підручник. Київ : Юрінком Інтер, 2010. 608 с.

23. Жернаков М. В. Податкові спори: реформування механізмів вирішення : монографія. Харків : Право, 2015. 287 с.

24. Жидяк О. Р. Вдосконалення системи оподаткування

підприємницьких структур аграрної сфери. Ефективна економіка. 2013. № 6.
URL: <http://www.economy.nayka.com.ua>.

25. Замасло О. Т. Податковий механізм стимулювання інноваційної діяльності в Україні. Формування ринкової економіки в Україні. 2009. Вип. 19. С. 235–240.

26. Іванов Ю. Б. Податковий менеджмент : підручник. Київ : Знання, 2008. 526 с.

27. Іванов Ю. Б. Система оподаткування в схемах і таблицях : навч. посіб. Харків : ІНЖЕК. 2004. Ч. 3 : Податковий менеджмент. 304 с.

28. Калінчик М. В. Податкова система АПК на сучасному етапі. Економіка, фінанси, право. 2000. № 6. С. 6-9.

29. Карамбович І. М. Митна системи та її роль в регулюванні зовнішньої торгівлі України : монографія. Дніпропетровськ : Акад. митної служби України, 2009. 281 с.

30. Кармазін Т. І., Голишевська Л. В. Фіксований сільськогосподарський податок як один з інструментів стимулювання сільськогосподарського виробництва. Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. 2011. Вип. 4. С. 158–161. (Серія «Економічні науки»).

31. Конрад Ю. П., Луніна І. О. Податкова політика в Україні: підходи і перспективи. Економіка України. 1996. № 11. С. 29–37.

32. Концепція Державної цільової програми розвитку аграрного сектору економіки на період до 2020 року : розпорядження Кабінету Міністрів України від 30 груд. 2015 р. № 1437-р. URL: <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnnp?docid=248907971>

33. Кравчук Л. С. Розвиток і підвищення ефективності аграрного сектора економіки на основі вдосконалення податкового регулювання : дис. ... канд. екон. наук : 08.00.03. Миколаїв, 2008. 216 с.

34. Кравцова Т. М., Солонар А. В. Поняття та принципи діяльності публічної адміністрації. Форум права. 2010. № 4. С. 522–525.

35. Крисоватий А. І., Кізима А. Я., Маслій В. В. Планування та прогнозування податкових надходжень : навч. посіб. Тернопіль : ТНЕУ, 2011. 260 с.
36. Крисоватий А. І., Десятнюк О. М. Податкова система : навч. посіб. Тернопіль : Карт-бланш, 2004. 331 с.
37. Крисоватий А. І. Теоретико-організаційні доміанти та практика реалізації податкової політики в Україні. Тернопіль : Карт-бланш, 2005. 372 с.
38. Лузан Ю. Я., Жук В. М., Герасимук І. В. Облік державної підтримки агропромислового виробництва : навч. посіб. Київ : Юр-Агро-Веста, 2007. 324 с.
39. Лупенко Ю.О., Тулуш Л.Д. Оподаткування сільського господарства в умовах трансформації спеціальних податкових режимів. Економіка АПК. Випуск 2 (51). - 2016. № 1. С. 5-17.
40. Лютий І. О., Демиденко Л. М., Романюк М. В. Податкова система : навч. посіб. Київ : Центр учб. літ., 2009. 456 с.
41. Малініна Н. М. Сутність і місце прямих податків у податковій системі : матеріали другої Міжнар. наук.-практ. конф. Київ : ІАЕ, 2010. С. 200–204. URL: malinina.vk.vntu.edu.ua/fadf3818b80856c9a1e18b8a940.
42. Маслюк Д.В. Особливості податкового обліку сільськогосподарських підприємств. Молоді науковці-аграрники: традиційні й нові аспекти досліджень : тези доповідей науково-практичної конференції молодих вчених і студентів 25.02-28.02.2020 р. : В 2 т. – Том 1. – Дніпро : Друкарня «Стандарт» (ПП Бойко В.В.), 2020. – С. 11-13.
43. Маслюк Д.В. Особливості справляння єдиного податку сільгоспвиробниками. Облік, аудит, оподаткування та звітність у системі забезпечення економічної стійкості підприємств: тези доповідей ІV Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції 14-15 травня 2020 р. – Дніпро : ННІЕ, 2020. – С. 115-117.
44. Маслюк Д.В., Якубенко Ю.Л. Особливості оподаткування

сільськогосподарських підприємств. Облікова, фінансова та управлінська діяльність підприємств в умовах нестійкої економіки: колективна монографія / за заг. ред. І.П. Приходька – Дніпро: Пороги, 2020. – С.110-119.

45. Микитенко Т. В. Методологічні основи податкової звітності в Україні. Бухгалтерський облік і аудит. 2009. № 8–9. С. 61–69.

46. Миркевич М. С. Аграрна галузь зупиниться у разі скасування податкових пільг. Фермер України. 2013. № 8 (306). С. 1–2.

47. Мельник В. М. Проблеми технології адміністрування основних бюджетоутворюючих податків в Україні. Науковий вісник Одеського державного економічного університету. 2017. №10. С. 13–25.

48. Мельник П. В. Розвиток податкової системи в перехідній економіці. Ірпінь : Акад. держ. податк. служби України. 2001. 355 с.

49. Могильний О. М. Регулювання аграрної сфери. Ужгород : ІВА, 2015. 400 с.

50. Найдьонов В. С. Про реформування податкової системи. Економіка України. 2001. № 12. С. 24–29.

51. Олійник Д. С. Фінансове забезпечення розвитку сільськогосподарського виробництва : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.04.01. Київ, 2003. 19 с.

52. Опарін В. М. Фінанси (загальна теорія) : навч. посіб. 2-ге вид., доповн. і переробл. Київ : КНЕУ, 2002. 240 с.

53. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>

54. Павлович З. А. Проблеми розвитку законодавства про агропромисловий комплекс України. Аграрне законодавство України: проблеми ефективності. Київ : Наук. думка, 1998. С. 197–224.

55. Педь І. В. Податкова система: економіко-правова характеристика податків : навч. посіб. Київ : Знання, 2017. 191 с.

56. Підлісна О. А. Податкові пільги інструмент державного регулювання економіки. Вісник податкової служби. 2012. № 9. С. 62–64.

57. Піхоцький В. Ф. Реформування податкової системи України – вимога сьогодення. *Фінанси України*. 2013. № 9. С. 80–84.
58. Податковий кодекс України : Закон України від 2 груд. 2010 р. № 2755- VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
59. Поддєрьогін А. М. Податкова система України на шляху розвитку. *Фінанси України*. 2011. № 11. С. 3–11.
60. Про схвалення Стратегії розвитку аграрного сектору економіки на період до 2020 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 17.10.2013 р. № 806-р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/806-2013%D1%80>
61. Саблук П. Т., Юрчишин В. В. Сучасна аграрна політика України: проблеми становлення. Київ : ІАЕ, 1996. 664 с.
62. Самсонова Я. О. Наріжні питання визначення правосуб'єктності товаровиробників сільськогосподарської продукції. Аграрне право як галузь права, юридична наука і навчальна дисципліна : матеріали Всеукр. круглого столу. Київ : НУБіП України, 2012. С. 126-129.
63. Сарана С. В., Семенко Б. М., Семенко Т. М. Спеціальні податкові режими: сучасний стан та перспективи розвитку : монографія. Полтава : Відкритий міжнар. ун-т розвитку людини «Україна», 2012. 170 с.
64. Синявська Л. В. До проблеми визначення сільськогосподарського підприємства у податковому законодавстві. *Агроінком*. 2015. № 8. С. 81–83.
65. Слатвінська М. О. Альтернативні системи оподаткування малого бізнесу: стан, проблеми, перспективи : монографія. Одеса : Одес. Нац. економ. унт, 2012. 252 с.
66. Соколовська А. М. Податкова система України: теорія та практика становлення. Київ : НДФІ, 2018. 372 с.
67. Соколовська А. М. До питання про податкову реформу в Україні. *Фінанси України*. 2006. № 4. С. 55–61.
68. Соловей О. М., Жмудінський В. П., Постульга В. Є. Актуальні проблеми правового забезпечення господарської діяльності суб'єктів

господарювання аграрної сфери : практ. посіб. Київ : Юрид. практика, 2014. 300 с. 211.

69. Танклевська Н. С. Оподаткування діяльності аграрних підприємств: монографія. Херсон : Олді-плюс, 2016. 152 с.

70. Тарангул Л. Л., Джигалов С. А. Взаємообумовленість оподаткування та економічного розвитку. Науковий вісник Національної академії ДПС України. 2013. № 4. С. 55–61.

71. Телегунь М. І. Оподаткування селянських (фермерських) господарств. Вісник Сумського державного аграрного університету. 1999. № 2. С. 36–38.

72. Тулуш Л. Д., Боровик П. М., Мережко І. В. Напрями вдосконалення механізмів справляння земельних податкових платежів в аграрній сфері. Наука й економіка. 2012. Вип. 1 (25). С. 154.

73. Тулуш Л. Д., Малініна Н. М. Посилення регулювальних властивостей прямого оподаткування у сфері агропромислового виробництва. Вчені записки Університету «КРОК». 2014. Вип. 35. С. 86–94. (Серія «Економічні науки»).

74. Тулуш Л. Д. Удосконалення механізму обчислення податку за сільськогосподарські угіддя. Економіка АПК. 2003. № 6. С. 74–79.

75. Федішин Н. І. Інструменти податкового планування суб'єктів господарювання. Бізнес Інформ. 2011. № 10. С. 119–123.

76. Федосов В. М., Опарін В. М., П'ятаченко Г. О. Податкова система України. Київ : Либідь, 1994. 461 с.

77. Шаланський А. М. На допомогу сільгосптоваровиробнику. Вісник податкової служби України. 1999. № 21. С. 38–39.

78. Юрій С. І. Квасовський О. Р. Фіскальна і стимулююча ефективність спрощених режимів оподаткування для приватних підприємців. Фінанси України. 2002. № 8. С. 63–70.

ДОДАТКИ

Додаток А

Оцінка майна та капіталу СТОВ «Дніпро-Н» суб'єкта за 2015-2019 рр.,
тис. грн.

№ з/п	Види активів (майна) та пасивів (капіталу)	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2019 р.	Відношення у % 2019 р. до 2015 р.
	Майно - усього	14905,0	21150,0	23618,0	26388,0	29979,0	201,1
1	Необоротні активи	6338,0	7829,0	11222,0	12600,0	14716,0	232,2
1.1	Основні засоби	6113,0	7627,0	10947,0	12411,0	14470,0	236,7
1.2	Довгострокові біологічні активи	225,0	202,0	275,0	189,0	246,0	109,3
2	Оборотні активи	8567,0	13321,0	12396,0	13788,0	15263,0	178,2
2.1	Запаси	5982,0	10802,0	10040,0	10853,0	11815,0	197,5
2.2	Поточна дебіторська заборгованість	450,0	612,0	521,0	718,0	1157,0	257,1
2.3	Гроші, їх еквіваленти та поточні фінансові інвестиції	37,0	168,0	144,0	452,0	267,0	721,6
	Капітал - усього	14905,0	21150,0	23618,0	26388,0	29979,0	201,1
4.	Власний капітал	6164,0	8940,0	11950,0	15164,0	15215,0	246,8
4.1	Зареєстрований (пайовий) капітал	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	100,0
5.	Зобов'язання і забезпечення	8741,0	12210,0	11668,0	11224,0	14764,0	168,9
5.1	Довгострокові зобов'язання	4188,0	1378,0	392,0	354,0	182,0	4,3
5.2	Поточні зобов'язання	4556,0	10832,0	11276,0	10870,0	14582,0	320,1
5.3	Поточна кредиторська заборгованість	301,0	1178,0	1110,0	102,0	2516,0	835,9

Додаток Б

Оцінка руху та функціонального стану основних засобів

СТОВ «Дніпро-Н»

№ з/п	Показник	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2019 р.	Відношен-ня у % (відхилен-ня,+;-) 2019 р. до 2015 р.
<i>Вихідна інформація, тис. грн.</i>							
1	Вартість основних засобів на початок року	7730,0	8592,0	10700,0	14664,0	16894,0	218,55
2	Надійшло за рік	949,0	2108,0	3964,0	2230,0	2925,0	308,22
3	Вибуло за рік	87,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-
4	Вартість основних засобів на кінець року	8592,0	10700,0	14664,0	16894,0	19819,0	230,69
5	Нараховано амортизації за рік	448,0	594,0	644,0	766,0	866,0	193,30
<i>Показники руху основних засобів</i>							
6	Річний приріст(+) або зменшення(-), тис. грн.	862,00	2108,00	3964,00	2230,00	2925,00	339,33
7	Темп зростання (зниження), %	111,15	124,53	137,05	115,21	117,31	6,16 в. п.
8	Темп приросту (зменшення), %	11,15	24,53	37,05	15,21	17,31	6,16 в. п.
9	Коефіцієнт оновлення, %	11,05	19,70	27,03	13,20	14,76	3,71 в. п.
10	Коефіцієнт вибуття, %	1,13	0,00	0,00	0,00	0,00	-1,13 в. п.
11	Період оновлення (можливого повного вибуття), років	10,08	5,08	3,70	7,58	6,78	67,26
12	Коефіцієнт заміни (простого відтворення),%	9,17	0,00	0,00	0,00	0,00	-9,17 в. п.
13	Коефіцієнт розширення (розширеного відтворення), %	90,83	100,00	100,00	100,00	100,00	9,17 в. п.
14	Період обороту, років	18,22	16,24	19,69	20,60	21,20	116,36
<i>Показники функціонального стану основних засобів</i>							
15	Коефіцієнт зносу, %: а) на початок року	26,27	28,85	28,72	25,35	26,54	0,27 в. п.
	б) на кінець року	32,07	35,77	34,74	30,57	27,00	-5,07 в. п.
16	Коефіцієнт придатності, %: а) на початок року	73,73	71,15	71,28	74,65	73,46	-0,27 в. п.
	б) на кінець року	67,93	64,23	65,26	69,43	73,00	5,07 в. п.

Додаток В

Фінансові результати діяльності СТОВ «Дніпро-Н», тис. грн.

№ з/п	Показник	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2019 р.	Відношення у % 2019 р. до 2015 р.
1	Дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	26668,0	36337,0	37816,0	45052,0	43725,0	163,96
2	Нараховано ПДВ	4068,0	5012,0	5495,0	6872,0	6780,0	166,67
3	Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	22600,0	31325,0	32321,0	38180,0	36945,0	163,47
4	Операційні витрати, у тому числі:	17825,0	25352,0	25112,0	30847,0	32584,0	182,80
	а) собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг);						
	б) адміністративні витрати;	634,00	712,00	715,00	847,00	1086,0	171,29
	в) витрати на збут;	260,00	478,00	336,00	229,00	361,0	138,85
	г) інші операційні витрати.	838,00	1808,00	1963,00	1359,00	1075,0	128,28
5	Валовий прибуток (збиток)	4775,00	5973,00	7209,00	7333,00	4473,0	93,68
6	Прибуток (збиток) від операційної діяльності	3246,00	3365,00	4256,00	5049,00	2075,0	63,92
7	Фінансові та інвестиційні витрати	692,00	589,00	1246,00	1835,00	2024,00	292,49
8	Фінансовий результат до оподаткування	2554,00	2776,00	3010,00	3214,00	51,00	2,00
9	Чистий прибуток (збиток)	2554,00	2776,00	3010,00	3214,00	51,00	2,00
10	Чистий прибуток (збиток) у % до чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	11,30	8,86	9,31	8,42	0,14	-11,16
11	Чистий прибуток (збиток) у % до валового прибутку (збитку)	53,49	46,48	41,75	43,83	1,14	-52,35

Додаток Г

Оцінка фінансової стійкості СТОВ «Дніпро-Н» за 2015-2019 рр.

№ з/п	Показник	Нормативне значення	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2019 р.	Відношення у % 2019 р. до 2015 р.
1. Показники структури капіталу								
1.1	Коефіцієнт автономії	>0,5	0,41	0,42	0,51	0,57	0,51	124,4
1.2	Коефіцієнт концентрації залученого капіталу	<0,5	0,59	0,58	0,49	0,43	0,49	83,1
1.3	Коефіцієнт фінансування	>1	0,71	0,73	1,02	1,35	1,03	145,1
1.4	Коефіцієнт фінансового ризику	<1	1,42	1,37	0,98	0,74	0,97	68,3
2. Показники стану оборотних активів								
2.1	Коефіцієнт маневреності власного капіталу	Збільшення	4014,0	2489,0	1120,0	2918,0	681,0	17,0
2.2	Коефіцієнт забезпеченості оборотних коштів	>0,1	0,47	0,19	0,09	0,21	0,04	8,5
2.3	Коефіцієнт забезпеченості запасів	>0,5	0,50	0,20	0,10	0,23	0,05	10,0
3. Показники стану основного капіталу								
3.1	Коефіцієнт реальної вартості майна	Збільшення	1,66	0,95	0,96	0,95	0,94	56,6
3.2	Коефіцієнт реальної вартості основних засобів у майні	Збільшення	0,71	0,36	0,46	0,47	0,48	67,6
3.3	Коефіцієнт накопичення амортизації	Збільшення	0,29	0,29	0,25	0,27	0,27	93,1
3.4	Коефіцієнт співвідношення оборотних і необоротних активів	Збільшення	1,35	1,70	1,10	1,09	1,04	77,03

Додаток Д

Оцінка ліквідності, платоспроможності та оборотності оборотних активів

СТОВ «Дніпро-Н», тис.грн.

№ з/п	Показник	Нормативне значення	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2019 р.	Відношення у % (відхилення, +/-) 2019р. до 2015р.
1. Оцінка ліквідності								
1.1	Високоліквідні активи (А1)	≥П1	37,00	168,00	144,00	452,00	267,00	721,6
1.2	Середньоліквідні активи (А2)	≥П2	450,00	612,00	521,00	718,00	1157,0	257,1
1.3	Низьколіквідні активи (А3)	≥П3	8080,00	12541,0	11731,0	12618,0	13839,0	171,3
1.4	Найбільш строкові зобов'язання (П1)	≤А1	301,00	1178,00	1110,00	102,00	2516,0	835,9
1.5	Короткострокові зобов'язання (П2)	≤А2	4252,00	9654,00	10166,0	10768,0	12066,0	283,8
1.6	Довгострокові зобов'язання (П3)	≤А3	4188,00	1378,00	392,00	354,00	182,0	4,3
2. Оцінка платоспроможності								
2.1	Коефіцієнт абсолютної ліквідності	≥0,2	0,01	0,02	0,01	0,04	0,02	200,0
2.2	Проміжний коефіцієнт покриття	≥0,7	0,11	0,07	0,06	0,11	0,10	90,9
2.3	Коефіцієнт покриття (загальної ліквідності)	≥2	1,88	1,23	1,10	1,27	1,05	55,9
2.4	Коефіцієнт загальної платоспроможності	Збільшення	0,98	1,73	2,02	2,35	2,03	207,1
3. Оцінка оборотності оборотних активів								
3.1	Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	-	22600,0	31325,0	32321,0	38180,0	37057,0	164,0
3.2	Середньорічна вартість оборотних активів	-	7138,5	10944,0	12858,5	13092,0	14525,5	203,5
3.3	Коефіцієнт обертання оборотних активів	Збільшення	3,17	2,86	2,51	2,92	2,55	80,44
3.4	Коефіцієнт завантаження оборотних активів	Зменшення	0,32	0,35	0,40	0,34	0,39	121,9
3.5	Тривалість одного обороту оборотних активів, днів	Зменшення	114	126	143	123	141	123,7

Додаток Ж

Оцінка ділової активності СТОВ «Дніпро-Н» за 2015-2019 рр.

№ з/п	Показник	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2019 р.	Відношення у % (відхилення, +; -) 2019р. до 2015р.
1	Загальний коефіцієнт обертання капіталу	1,70	1,74	1,44	1,53	1,31	77,1
2	Фондовіддача необоротних активів, грн.	3,69	4,42	3,39	3,21	2,70	73,2
3	Коефіцієнт обертання оборотних активів	3,17	2,86	2,51	2,92	2,55	80,44
4	Тривалість одного обороту оборотних активів, днів	114	126	143	123	141	123,7
5	Коефіцієнт обертання оборотних виробничих фондів та готової продукції і товарів	3,40	3,04	2,66	3,14	2,80	82,4
6	Тривалість одного обороту оборотних виробничих фондів, днів	106	118	135	115	129	121,7
7	Коефіцієнт обертання поточної дебіторської заборгованості	56,43	58,99	57,05	61,63	39,53	70,1
8	Тривалість одного обороту поточної дебіторської заборгованості, днів	6	6	6	6	9	150,0
9	Коефіцієнт обертання власного капіталу	3,95	4,15	3,09	2,82	2,44	61,8
10	Тривалість одного обороту власного капіталу, днів	91	87	116	128	147	161,5
11	Коефіцієнт обертання кредиторської заборгованості	67,75	42,59	36,75	74,50	28,31	41,8
12	Тривалість одного обороту, днів	5	8	10	5	13	260,0

Додаток К

Комплексна (рейтингова) оцінка фінансового стану СТОВ «Дніпро-Н»

№ з/п	Показники	2015р.		2016 р.		2017 р.		2018 р.		2019 р.		Питома вага (Vi, %) в інтегрованому показнику
		Значення	Рейтинг	Значення	Рейтинг	Значення	Рейтинг	Значення	Рейтинг	Значення	Рейтинг	
1	Показники ліквідності											
1.1	Коефіцієнт поточної ліквідності (загальний коефіцієнт покриття)	1,88	10	1,23	8	1,10	8	1,27	8	1,05	7	8
1.2	Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,11	2	0,07	1	0,06	1	0,11	2	0,10	2	8
2	Показники ділової активності											
2.1	Період оборотності дебіторської заборгованості, днів	6,38	10	6,10	10	6,31	10	5,84	10	9,11	10	9
2.2	Період оборотності оборотних виробничих фондів та готової продукції і товарів, днів	106,1	1	118,3	4	135,0	4	115,1	4	128,6	4	9
2.3	Період оборотності активів, днів	114,4	10	126,2	10	143,3	10	123,0	10	141,2	10	9
3	Показники фінансової незалежності											
3.1	Коефіцієнт фінансової незалежності, % (коефіцієнт концентрації залученого капіталу)	58,64	8	57,73	8	49,40	8	42,53	9	49,25	8	9
3.2	Частка оборотних активів, сформованих за рахунок власних коштів, % (коефіцієнт забезпеченості оборотних коштів)	46,85	10	18,68	8	9,04	6	21,16	9	4,46	4	9
4	Показники рентабельності											
4.1	Рентабельність продажу, %	11,30	10	8,86	9	9,31	9	8,42	9	0,13	5	9
4.2	Рентабельність активів, % (загальна рентабельність (збитковість) капіталу)	19,25	10	15,40	10	13,45	10	12,85	10	0,18	5	9
4.3	Рентабельність капіталу, % (загальна рентабельність (збитковість) власного капіталу)	41,69	10	39,19	10	31,60	10	26,98	10	0,34	5	9
5	Інші показники											
5.1	Знос основних засобів, % (коефіцієнт зносу основних засобів)	28,85	9	28,72	9	25,35	9	26,54	9	27,00	9	7
5.2	Частка простроченої кредиторської заборгованості, %	98,27	0	158,7	0	552,6	0	584,2	0	1542	0	5
6	Інтегрований показник фінансового стану	7,80		7,56		7,38		7,82		5,51		100
7	Рейтинг фінансового стану	A		A		A		A		B		-